

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
Факультету дизайну
Кафедра мистецтва та дизайну костюма

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

Розробка колекції чоловічого одягу для музичного гурту на основі адаптації
образно-проектних характеристик стилю гранж в моді 1980-1990-х років

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Дизайн одягу

Виконав: студент групи БДо1-20
Можина З.О.

Науковий керівник к. т. н.
Кокоріна Г.В.

Рецензент д. філ., доцент
Герасименко О.Д.

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну
Кафедра мистецтва та дизайну костюма
Спеціальність 022 Дизайн
Освітня програма Дизайн одягу

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри
мистецтва та дизайну костюма

_____
д.т.н., проф. Наталія Чупріна

« _____ » _____ 2024р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Можиній Златі Олександрівні

- 1. Тема кваліфікаційної роботи** «Розробка колекції чоловічого одягу для музичного гурту на основі адаптації образно-проектних характеристик стилю гранж в моді 1980-1990-х років»
- 2. Науковий керівник роботи** Кокоріна Галина Василівна, к.т.н., затверджені наказом КНУТД від « 0 1 » березня 2024 року № 49-уч
- 3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи:** наукові публікації та джерела за темою, дослідження дизайн-проекування одягу на основі тектонічного підходу
- 4. Зміст кваліфікаційної роботи** (перелік питань, які потрібно розробити): Вступ, Розділ 1. Аналітичний, Розділ 2. Проектно-композиційний, Розділ 3. Конструкторський, Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки.
- 5. Дата видачі завдання** листопад 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	лютий 2024	
2	Розділ 1. Аналітичний	березень 2024	
3	Розділ 2. Проектно-композиційний	квітень 2024	
4	Розділ 3. Конструкторський	травень 2024	
5	Загальні висновки	травень 2024	
6	Оформлення кваліфікаційної роботи (чистовий варіант)	червень 2024	
7	Подача кваліфікаційної роботи науковому керівнику для відгуку (за 14 днів до захисту)	червень 2024	
8	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування(за 12 днів до захисту)	червень 2024	
9	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність текстових співпадінь та помилок (за 10 днів до захисту)	червень 2024	
10	Подання кваліфікаційної роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	червень 2024	

З завданням ознайомлений

Студент _____

Злата МОЖИНА

Науковий керівник _____

Галина КОКОРІНА

АНОТАЦІЯ

Можина З.О. Розробка колекції чоловічого одягу для музичного гурту на основі адаптації образно-проектних характеристик стилю гранж в моді 1980-1990-х років – Рукопис.

Кваліфікаційна робота здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 Дизайн – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2024 рік.

У кваліфікаційній роботі надані результати аналізу музики та моди, орієнтованих на стилістику та естетику гранжу 1980-1990-х років. Проаналізовано зародження стилю гранж, розвиток стилю крізь роки, формування та відстоювання прояву стилю, актуальність тенденцій моди та обраної теми. Досліджено вплив музики на формування моди, поширення стилю через музичних діячів та артистів корінного гранжу та сучасності. Отримані результати дозволили розробити колекцію одягу в системі гардероб з використанням елементів стилю гранж в поєднанні зі сценічною версією архетипу піратів для відповідної групи споживача. Доведено, що аналогічні підходи успішно реалізують сучасні дизайнери світового рівня. Виявлено, що деякі історичні конструктивні та декоративні рішення можна адаптувати до нових образів сучасності для розробки костюмів різноманітних призначень. Розроблено рекомендації щодо оптимальних варіантів розробки конструкції колекції чоловічого одягу для певного сегменту сучасного споживчого ринку.

Ключові слова: *дизайн одягу, гранж, мода 1980-1990, музичні гурти, піратський концепт*

ABSTRACT

Mozhina Z.O. The development of a collection of men's clothing for a musical group based on the adaptation of the image and design characteristics of the grunge style in the fashion of the 1980s and 1990s - Manuscript.

Qualifying work of a student of the first (bachelor) level in the specialty 022 Design - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2024.

The qualification work presents the results of the analysis of the music and fashion culture of the grunge style of the 1980s and 1990s. The origin of the grunge style, the development of the style over the years, the formation and advocacy of the manifestation of the style, the relevance of fashion trends and the chosen topic are analyzed. The influence of music on the formation of fashion, the spread of style through musical figures and artists of original grunge and modernity is studied. The obtained results made it possible to develop a collection in the wardrobe system using elements of the grunge style for the appropriate consumer group with the interweaving of the selected archetype of the stage concept - pirates. It has been proven that similar approaches are successfully implemented by modern world-class designers. It was found that some historical constructive and decorative solutions can be adapted into new modern images for the development of costumes for various purposes. Recommendations have been developed regarding optimal design options for a men's clothing collection for a certain segment of the modern consumer market.

Keywords: fashion design, grunge, fashion 1980-1990, musical groups, pirate concept, music

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНИЙ	11
1.1. Аналіз досліджень з питань історії музики та моди 1980-1990-х рр.	11
1.2. Комплексний аналіз розвитку стилю гранж в моді, музиці та візуальних мистецтвах	14
1.2.1. Передумови виникнення та формування стилю	14
1.2.2. Характерні риси стилю гранж	17
1.2.3. Дослідження творчої діяльності гранж-музикантів	23
1.2.4. Естетика гранж в сучасних візуальних мистецтвах	26
1.3. Аналіз практичних підходів реалізації ідеології та естетики гранжу в творчості відомих дизайнерів	28
1.4. Вплив гендерної проблематики на еволюцію гранж культури в контексті актуальних питань сучасного дизайну одягу	30
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ	33
2.1. Визначення домінуючого образного рішення колекції	33
2.1.1. Музиканти гурту ATEEZ як потенційні споживачі	33
2.1.2. Архетип образу пірата в європейській культурі та кінематографі	35
2.2. Апсайклінг як актуальна тенденція сучасного дизайну одягу	41
2.3. Репрезентація концепту піратів та гранж-естетики в образах зірок музикальної індустрії.	42
2.4. Розробка концепції творчої колекції	45
2.5. Трансформація творчого джерела в модель-образ	47
2.6. Композиційна побудова та формоутворення колекції	49
Висновки до розділу 2	56
РОЗДІЛ 3. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ	57
3.1 Вибір моделей для проектування	57

3.2 Вибір матеріалів для виготовлення моделей колекції	62
3.3 Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції	71
3.4 Розробка конструкції моделей колекції	75
Висновки до розділу 3	79
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ	87

ВСТУП

Актуальність дослідження. Одяг, у сучасному світі, став не лише обов'язковою частиною нашого існування, захищаючи нас від негоди та створюючи комфорт у повсякденному житті, але й відіграє важливу роль у вираженні нашої унікальності та індивідуальності. У сучасному світі моди музичні колективи стають впливовими фігурами, встановлюючи нові модні тенденції та створюючи неповторний образ на сцені та в позамузичному житті. У цьому контексті розробка колекції чоловічого одягу для музичного гурту є складним завданням, що вимагає дотримання балансу між естетикою, функціональністю та відображенням ідентичності гурту. Образно-проектні характеристики стилю гранж, що стали популярними у моді 1980-1990-х років, мають величезний потенціал для адаптації та перетворення в сучасних умовах. Культурний контекст та візуальна естетика цього періоду надають можливості для створення унікального образу, який відображає різноманітність та експресію музичного гурту. Музика гранжу відіграє значну роль в житті людей, оскільки вона може впливати на їх емоції, настрої і сприйняття навколишнього світу. Разом з тим, гранж як музичний жанр, має свої власні характерні особливості, які відображаються в моді. Так, образи музикантів гранж-гуртів, їхній стиль та вибір одягу впливають на модні тенденції та стильові уподобання кількох поколінь. Отже, тема даного дослідження спрямована на ретроспективний аналіз стилістичних особливостей моди 1980-1990-х років, виявлення ключових елементів стилю гранж та їх адаптацію для створення унікальної колекції чоловічого одягу для музичного гурту

Мета дослідження – створення колекції одягу, на основі дослідження музики та моди у стилі гранж. Для досягнення цієї мети було виконано такі **завдання**:

- дослідити культурні та соціальні чинники становлення стилю гранж;
- провести аналіз взаємовпливу музичної сфери та моди;
- вивчити концептуальні засади гранжу та врахувати його особливі характеристики для розробки чоловічої колекції у системі гардероб;
- розробити ескізи з обґрунтуванням вибору методів формоутворення моделей, кольорового рішення та розвитку побудови силуетів;

- відтворити конструкції обраних моделей у матеріалі, обґрунтувати способи конструктивної побудови та моделювання виробів

Об'єктом дослідження в даній роботі є процес удосконалення дизайн-проектування сучасного чоловічого одягу.

Предмет дослідження - методи розробки сучасної колекції одягу для певних споживачів, які базуються на врахуванні принципів оригінальної естетики гранж 1980-1990-х років в музиці та моді.

Методи дослідження. У ході даного дослідження було використано загальноприйняті та спеціальні методи наукових досліджень моди та музики певного історичного періоду. Зокрема, порівняльно-типологічний та описовий методи були використані для систематизації великого обсягу візуальної та текстової інформації, яка стосується естетики, сценічного костюма та сучасних методів проектування одягу. Методи аналізу та моніторингу дали змогу виявити актуальні модні тенденції та особливості запитів обраних споживачів.

Наукової новизни одержаних результатів полягає в тому, що в даній кваліфікаційній роботі відпрацьовані поради щодо проектування колекцій сучасного одягу на основі комплексного дослідження стилю гранж в музиці, моді та візуальних мистецтвах.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення полягає у розробці колекція моделей чоловічого одягу, яка дає можливість продемонструвати на практиці застосування вихідного образу гранж-музиканта та його перетворення на сучасний костюм з використанням певних декоративних та конструктивних рішень.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження були оприлюднені тези доповіді в збірнику Матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну». Також колекція була представлена на XXIV Міжнародному конкурсу молодих дизайнерів-модельєрів «Печерські каштани» (травень 2024 р.), де отримала III місце в номінації Pro-art.

Структура і обсяг роботи. Дипломна бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (49 найменування). Загальний обсяг бакалаврської роботи складає 81 сторінок комп'ютерного тексту.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНИЙ

В першому розділі розглянуто особливості та характеристики моди які набували протягом 80-90-х років 20 століття. А саме, зародження такого музичного стилю, як гранж та як він перетікав у моду. Для надання актуальної інформації щодо обраної теми було досліджено необхідну кількість відповідних наукових джерел. Як явище поп-культури, гранж підірвав індустрію музики та моди, заскочений зненацька своєю несподіваною комерційною привабливістю, тоді як засоби масової інформації намагалися посилити його актуальність. Як субкультура, гранж об'єднався навколо набору поглядів і цінностей, які відрізняли цей рух від мейнстріму. Гранжове звучання випливає з нігілізму панку та хеві-металу з відтінком пихатості FM-року 1970-х років, що йде врозріз із витонченою продукцією поп-радіо. Виконавці гранжу писали емоційно насичені пісні, які зверталися до певного покоління молоді, яке ототожнювало себе з текстами про самотність, гнів і смерть. Гранж започаткував нові модні тенденції на користь одягання та носіння найновішого одягу в секонд-хенді.

1.1. Аналіз досліджень з питань історії музики та моди 1980-1990-х рр.

Стиль гранж в музиці та моді відкриває захопливі зв'язки між артистичним вираженням у музичній сфері та відображенням цього стилю в одязі та зовнішньому вигляді. Гранж, що розквітав у період з 1980-х до середини 1990-х, став невід'ємною частиною альтернативної культури та молодіжного руху.

У музичному аспекті гранж характеризується глибокими гітарними рифами, силовим вокалом, альтернативним підходом до музичної структури та виразними текстами, які часто висловлюють соціально-політичні погляди та внутрішні переживання. Музика гранжу відображає дух протесту та бунту, що став характерною рисою того часу.

Прикладів книжок, що стосуються теми гранжу не так багато, хоч і існують, але є також достатня кількість онлайн статей. Першом докладним дослідженням є книга «Grunge is dead : the oral history of Seattle rock music» Грека Прато [15]. Grunge Is Dead об'єднує остаточну історію музичної сцени Сієтла через низку

інтерв'ю з людьми, які існували на той час. Гранж-рух початку 90-х, можливо, існував лише кілька років, але він породив одну з найкращих рок-музик усіх часів: Pearl Jam, Nirvana, Alice in Chains і Soundgarden. Ця книга містить перше в історії інтерв'ю, в якому Едді Веддер із Pearl Jam детально обговорював історію групи; про учасників групи Alice in Chains та їх проблеми; уявлення про рух Riot Grrrl і часто забуті, але дуже впливові групи Сіетла, такі як Mother Love Bone/Andy Wood, the Melvins, Screaming Trees і Mudhoney; і багато іншого. Grunge Is Dead копає глибше, ніж звичайна історія гранжу, починаючи з початку 60-х років, і пояснює ланцюжок подій, які привели до руху гранжу.

Наступною книгою є «The Grunge Diaries» Seattle, 1990–1994 Дейва Томпсона [34]. Упродовж цього десятиліття гранж-музика правила світом, а Сіетл був місцем її народження та центром. Томпсон був очевидцем усього цього. Його твори та інтерв'ю розповідали про всю історію гранжу — від його витоків у найранішому вибуху панку в середині 1970-х до його підйому й остаточного занепаду наприкінці 1990-х. «Щоденники гранжу» — це вичерпна розповідь про цю унікальну епоху. Представлені всі основні групи — Nirvana, Pearl Jam, Mudhoney, Soundgarden — і багато менш відомих гуртів і виконавців. Але справа не лише в музиці, моді та особистостях, які залишаються актуальними й сьогодні. Гранж-щоденники також розповідають про кінець епохи в американській історії — останній подих музичної культури двадцятого століття перед тим, як безликі корпорації змінили бренд розваг.

Третім джерелом є стаття «Kurt Cobain's anti-fashion legacy» автора Annachiara Biondi [22]. Оскільки музика займала величезну частину хіт-парадів, гранж-образ був прийнятий на модних подіумах. Коли Кобейн з'явився на MTV у пошарпаному оливково-зеленому кардигані, він створив стиль, просто порившись у своїй шафі. Велика частина привабливості гранжу для мас полягала в тому, що він не був гендерно-специфічним; чоловіки та жінки, одягнені так, щоб не вражати, поділяють смак до безформного одягу та приглушених кольорів без посилення на стереотипні чоловічі чи жіночі стилі. Кобейн «дозволяв поставити під сумнів свою власну сексуальність, часто одягаючи сукні та/або манікюр на сцені, у кліпах і на

фотосесіях. В статті розповідається про учасника відомого гурту Нірвана, Курта Кобейна, який був в епіцентрі гранжу, руху, який революціонізував культурний ландшафт 1990-х років і продовжує відбиватися в моді та музиці сьогодні. Також описано вплив його особистості на становлення нового модного руху, притаманні характеристики для стилю гранж та його фешн життя поза гуртом та разом зі своїми співгрупниками.

В статті «Дослідження художньо-композиційних компонентів музичного напрямку «гранж» з метою проектування актуальної колекції сучасного одягу авторів Чупріна Н. В., Данилко Ю. В. [49] йде мова про гранж, що торкнувся як музику і моду, та соціокультурні аспекти, приносячи свій внесок у формування нових цінностей і ідентичності. Він висловлював невдоволення стереотипами, ставлячи під питання норми і вимоги. Основний вплив полягає в тому, що розуміння соціальних, психологічних та культурних аспектів гранж може спонукати дизайнера створювати одяг, який відбиває дух цього стилю, виражаючи відвертість, спростованість та спритність культури гранж. Музика гранжу та мода взаємопов'язані через те, що обидва аспекти культури відображають сучасні тенденції та становлять важливу частину самовираження людей. Іноді мода й музика можуть взаємно впливати одна на одну, створюючи унікальність та сприяючи формуванню ідентичності через виразне мистецтво. Таким чином, стиль гранж у музиці та моді вплинув на суспільство, ставши символом опору та прагнення до свободи вираження в період змін та трансформацій у культурі та суспільстві. Також стаття доповнена чудовими табличками із яскравими прикладами взаємодії стилю музики та її прямий вплив на стиль в одязі.

Останнім джерелом, яке хотілось б згадати, є стаття, що стосується теми архетипу пірата. Саме про стиль як окрему течію піратства майже немає, але деякі статті щось про це говорять. Саме в статті «Pirate Clothing in the Golden Age of Piracy» автора Mark Cartwright, яка опублікована 27 вересня 2021 року [28], описується повністю виникнення піратства, чим вони займалися, а також звичайно про стиль, який не був чимось унікальним, адже одяг піратів варіювався в

залежності від часів. Там згадано усі елементи, притаманні оригінальним піратам, від взуття до аксесуарів, а також їх не тільки стильне, а й практичне призначення.

1.2. Комплексний аналіз розвитку стилю гранж в моді, музиці та візуальних мистецтвах

1.2.1. Передумови виникнення та формування стилю

Поява стилю гранж значною мірою була пов'язана з політичними та соціокультурними змінами, що відбувалися наприкінці 20 століття. Основні фактори, включаючи політичні та екологічні відіграли роль у формуванні цього стилю. Наприкінці 1980-х і на початку 1990-х років відбувалися значні соціальні та політичні зміни. Багато молодих людей відчували дефіцит довіри до традиційних структур та інститутів. Гранж став виразом альтернативного підходу як до музики, так і до способу життя. Наприкінці 1980-х США вступили у військові конфлікти, такі як війна у Затоці. Антивоєнні настрої та протести проти втручання США у різні конфлікти стали частиною культури того часу. Гранж, як музичний і культурний рух, часто висловлював антивоєнні та антиавторитарні погляди. Гранж виступав проти комерціалізації музики, яка ставала дедалі помітнішою в індустрії розваг. Артисти стилю гранж, такі як Nirvana (рис. А.1) та Pearl Jam (рис. А.2.), піднімалися із незалежної музичної сцени, прагнучи чесності та автентичності. Гранж підтримував нонконформізм та індивідуалізм на протигагу мейнстріму. Багато представників цього стилю висловлювали заперечення стандартів та вимог суспільства, закликаючи до свободи самовираження [6, 35].

Зародившись на початку 1990-х років у Північно-Західному регіоні США, жанр музики гранж вплинув на модні тенденції того часу, а також зміг сформувати власний візуальний стиль. Місто, де вперше з'явився гранж є американське місто Сіетл, там зародилися найяскравіші представники гранжу: Pearl Jam, Alice in Chains, Nirvana, Soundgarden. Сіетл був чудовим прикладом периферійного міста з активною музичною сценою, яка була повністю проігнорована американськими ЗМІ, зацикленими на Лос-Анджелесі та Нью-Йорку. Не тільки незвичайна музика (панк і хардкор) підкорила людей у цих музичних гуртах, а й стиль їхнього одягу:

недбалого, яскравого та незвичайного. До середини 1990-х років популярність гранжу поширилася в різні частини США, особливо в Каліфорнії, а потім і в інших районах країни, а також в Австралії. Це призвело до виникнення численних груп, які наслідували оригінальний сіетлський звук. Великі звукозаписні компанії проявили підвищений інтерес до цього напрямку [32].

Гранж, жанр рок-музики, який процвітав наприкінці 1980-х — на початку 90-х, і, по-друге, його супутня мода. Термін «гранж» уперше був використаний для опису гітарних гуртів, які виникли в Сіетлі наприкінці 1980-х як місток між мейнстрімом хеві-метал–хард-рок 1980-х і альтернативним постпанк-роком. Це слово використовувалося для опису ряду різних «альтернативних» гуртів з регіону в 1980-х, а потім і в 1990-х роках, наприклад Nirvana, Pearl Jam, Soundgarden, Alice in Chains, Mudhoney і Screaming Trees. У якийсь момент цей термін став настільки заплутаним, що ярлик грандж використовувався для опису таких гуртів, як Candlebox, Stone Temple Pilots, Bush і Silverchair, гуртів, які мали мало схожості або зовсім не були пов'язані з північно-західною музичною сценою [9].

Під впливом панк-року, таких як Hüsker Dü, і звучання хеві-метал-гуртів 1970-х років, таких як Black Sabbath, Led Zeppelin і AC/DC, гранж виріс. на незалежному звукозаписному лейблі Sub Pop у Сіетлі, оскільки Mudhoney, Nirvana, Screaming Trees і Soundgarden пішли по стопах піонерської північно-західної групи Melvins. Поєднуючи гітарний звук, жахливий вокал і щирі, тривожну лірику, Nirvana і Pearl Jam завоювали стрімко зростаючу аудиторію, перейшли на великі лейбли та випустили багатомільйонні продажі альбомів (рис. А.3.). На хвилі їхнього успіху Сіетл, який уже переживає економічний бум внаслідок експансивного зростання корпорації Microsoft, став магнітом для керівників звукозапису. Коли засоби масової інформації поширювали вплив стилю, гранж став міжнародною модою, і в американських універмагах незабаром з'явилися секції одягу в стилі гранж — підробки фланелевих сорочок, термобілизни, бойових черевиків і капелюхів-панчо, улюблених гуртами з Сіетла та їхніми фанатами. [37].

Гранжу властиві «брудне» гітарне звучання, велика кількість дисторшну, контрастна динаміка з чергуванням «гучно-тихо», похмурі тексти на тему відчуження, самотності, апатії та волелюбності. Сильний вплив становлення гранжу надали панк-рок, хеві-метал та старомодний рок-н-ролл, хоча деякі гранж-групи більшою мірою акцентувалися на одному з цих жанрів. Також на музику напряму вплинуло звучання інді-рок-груп, таких як Sonic Youth та Pixies. Порівняно з іншими жанрами рок-музики, естетика гранжу була підкреслена демократичною та невігядливою, музиканти з'являлися на публіці у звичайному, часто пом'ятому чи поношеному одязі та уникали театральності [36].

Стиль гранж, як культурне явище, має своє коріння у певних соціокультурних та історичних контекстах, включаючи екологічні та політичні впливи. Виникнення гранжу пов'язане з певними обставинами, які сформували цей стиль у музиці, моді та суспільній поведінці. Розглянемо, як екологічні та політичні аспекти могли вплинути на походження стилю гранж.

Гранж сформувався як напрямок наприкінці 1980-х та на початку 1990-х років. Він був натхненний гранж-музикою, яка стала популярною саме в цей час. Спочатку гранж був пов'язаний з культурою бідності, неохайності та антиестетизму. За це його почали називати зухвалим, недбалим та бунтарським стилем одягу. Але згодом гранж трансформувався на символ неприйняття традиційної моди, розкоші та громадських норм. Місто, де вперше з'явився гранж є американське місто Сієтл, там зародилися найяскравіші представники гранжу: Pearl Jam, Alice in Chains, Nirvana, Soundgarden [9]. Сієтл був чудовим прикладом периферійного міста з активною музичною сценою, яка була повністю проігнорована американськими ЗМІ, зацикленими на Лос-Анджелесі та Нью-Йорку. Не тільки незвичайна музика (панк і хардкор) підкорила людей у цих музичних гуртах, а й стиль їхнього одягу: недбалого, яскравого та незвичайного. До середини 1990-х років популярність гранжу поширилася в різні частини США, особливо в Каліфорнії, а потім і в інших районах країни, а також в Австралії. Це призвело до виникнення численних груп, які наслідували оригінальний сієтлський

звук. Великі звукозаписні компанії проявили підвищений інтерес до цього напрямку [38].

Сієтл та Абердін є містами з потужною лісозаготівельною промисловістю, у зв'язку з чим робочий одяг лісорубів був одним із найпоширеніших видів асортименту місцевих комісійних магазинів, який могли собі дозволити місцеві музиканти. Класичний образ гранжера включав рвані джинси поверх кальсон, або так звані «маміні джинси», чоботи фірми «Dr. Martens» або військові черевики (частіше розшнуровані), кеди, футболку з логотипом групи, мішкуватий в'язаний светр, довгі та обвислі спідниці, рвані колготки. Екологічно чистий одяг, виготовлений з переробленого текстилю або органічної бавовни за стандартом «справедливої торгівлі» [41]. Оскільки представниці гранж-сцени носили «ті ж фланелеві сорочки, черевики, і надавали перевагу коротким стрижкам, не сильно відрізняючись за стилем від колег-чоловіків», жінки демонстрували, що вони «не розцінюють з позиції їх сексуальної привабливості»

Згодом безліч факторів сприяло стрімкому зниженню популярності жанру. У середині — наприкінці 1990-х багато гранж-колективів розпалися або стали менш активними, не в останню чергу через поширення наркотиків на цій музичній сцені. Лідер групи Nirvana Курт Кобейн, названий журналом Time «Джоном Ленноном свингуючого північного заходу», найбільш важко переносив успіх і високу увагу, що обрушився на нього, з боку преси, що лише посилювалося депресією і боротьбою з наркозалежністю. Музикант наклав на себе руки у віці 27 років, у квітні 1994 року; згодом його смерть назвали «каталізатором заходу гранжу», оскільки вона «...викачала енергію з гранжу і спровокувала появу солодкої та корпоративної музики», сподіваючись повернути колишні позиції на музичній арені [7].

1.2.2. Характерні риси стилю гранж

Гранж-музика має те, що називають «потворною» естетикою, як у реві спотворених електрогітар, так і в темніших ліричних темах. Цей підхід було обрано як для протидії «витонченому» елегантному звучанню панівного на той час

мейнстрімового року, так і тому, що виконавці гранжу хотіли відобразити «потворність», яку вони бачили навколо, і пролити світло на невидимі «глибини та порочність» реального світу. Деякі ключові особи у розвитку гранж-звучання, в тому числі продюсер Sub Pop Джек Ендіно та Melvins, описали включення в гранж впливів важкого року, таких як Kiss, як «музичну провокацію». Виконавці гранжу вважали ці гурти "сирними", але тим не менше вони їм подобалися; Базз Осборн з Melvins описав це як спробу побачити, які безглузді речі гурти можуть зробити і уникнути їх. На початку 1990-х років характерний для Nirvana формат пісні «стоп-старт» і чергування тихих і гучних частин стали традиційним жанром [5, 30]. У книзі «Випадкова революція: Історія гранжу» Кайл Андерсон написав:

«Дванадцять пісень на Sixteen Stone звучать точно так, як має звучати гранж, тоді як вся суть гранжу полягала в тому, що він насправді не звучав ні на що, включно з ним самим. Лише подумати, скільки різних музичних груп і стилів було закладено під заголовок «гранж» лише в цій дискографії, і можна зрозуміти, що гранж, мабуть, є найбільш невизначеним жанром музики в історії» [6].

Гранж, музичний стиль, який поєднує класичні рок-риффи з духом панку, був музичним рухом, який визначив 90-ті та залишив незгладимий слід на музичній сцені в цілому. Але як це музичне явище виникло з андеграунду Сієтла, щоб стати універсальним маяком відчаю для мільйонів неспокійних дітей по всьому світу, і чому воно викликало резонанс у багатьох розчарованих аутсайдерів?

Гранж, як правило, характеризується млявим звуком електрогітари з густим середнім регістром і згорнутим високим тоном, а також високим рівнем спотворень і фузів, які зазвичай створюються за допомогою маленьких педалей у стилі 1970-х років, коли деякі гітаристи з'єднують кілька педалей фузз разом і підключають їх у ламповий підсилювач і акустичний кабінет. Гранж-гітаристи використовують дуже гучні гітарні підсилювачі Marshall, а деякі використовували потужні підсилювачі, зокрема Курт Кобейн і Дейв Грол (останній у ранніх, орієнтованих на гранж). Гранж називають рок-жанром з найбільш «похмурих звучанням»; використання сильних спотворень і гучних підсилювачів порівнюється з масивним «скупченням звукового туману» або навіть характеризувався як «шум» одним з

критиків. Як і в металі та панку, ключовою частиною звучання гранжу є дуже спотворені потужні акорди, зіграні на електрогітарі [36].

Гранж-гітаристи грали голосно, ранній гітарний звук Курта Кобейна виходив із незвичайної установки з чотирьох 800-ватних системних підсилювачів потужності. Ефекти зворотного зв'язку гітари, під час яких електрогітару з потужним підсиленням тримають перед динаміком, використовували для створення високих, тривалих звуків, які неможливо отримати зі звичайною гітарною технікою. Гранж-гітаристи перебували під впливом грубого, примітивного звучання панку, і вони віддавали перевагу «...енергії та відсутності вишуканості над технікою та точністю»; Основний вплив на гітару включав Sex Pistols, Dead Boys, Celtic Frost, King's X, Voivod, Neil Young (Rust Never Sleeps, друга сторона), the Replacements, Hüsker Dü, Black Flag і Melvins. Гранж-гітаристи часто знижували настройку своїх інструментів, щоб отримати більш низький і важкий звук. У статті Вілла Баєрса [30] було вказано: «Гранж скоїв злочин проти музики — він убив гітарне соло» в The Guardian, він стверджує, що хоча гітарне соло змогло вижити в епоху панк-року, воно було послаблене гранжем.

Гранжовий стиль співу був схожий на «вибух» гучної, сильно спотвореної електрогітари за тоном і подачею; Курт Кобейн використовував «грубу, невиразну артикуляцію та жорсткий тембр», а Едді Веддер із Pearl Jam використовував «широке, потужне вібрато», щоб показати свою «глибину вираження». Лейн Стейлі озвучував тексти з «важкістю» і тремоло. Загалом, гранж-співаки використовували «глибший вокальний стиль», який відповідав більш низьким звучанням, ослабленим гітарам і темнішим ліричним посланням, використовуваним у стилі [38]. Гранж-співаки використовували «грубий, хрипкий» вокал, звукові ефекти, такі як: гарчання, стогони, крики та бурмотіння та «жалібні стогони»; цей діапазон співочих стилів використовувався для передачі «різноманітних емоцій» текстів. Реакцією Кобейна на «погані часи» та невдоволення тієї епохи було те, що він кричав свої тексти. Загалом гранж-пісні співалися «просто, часто якимось нерозбірливо»; віртуозної «оперної майстерності hair-metal уникали». Гранж-спів характеризувався як «межовий немелодійний вокал» [9].

Розглянемо особливості формування стилю гранж в дизайні костюма. Відомо, що мода є циклічною, кожен стиль може брати початок від попередньо виниклих течій, запозичувати щось та розвиватись у власному руслі. Можна проглянути, наприклад, формування модних тенденцій 1970-1980-х років. У моді 1970-х років була різноманітна кількість стилей – ретро, етнічний, романтичний, класичний, фольклорний, від мілітарі до диско – обирай будь-який. Одягнутись можна у китайському стилі, циганському, навіть у піратському чи бути панком. Це був час буму на денім, що в 1990-х роках служив переходом на реальний унісекс, коли було важче знайти більш сексуальний одяг, разом з тим, це означало повторне повернення ретро стилю. Протягом десятиліть щось забуте старе поверталось на новий шлях [32]. Можна спостерігати, як приблизно з 1960-х років мода водночас набувала різноманітності. Як від гламурного шику та елегантної розкоші починали з'являтися інші напрями протилежних модних рухів. Почали з'являтися вуличні субкультури 1970-х років, які мали особливо агресивний характер у зв'язку з несприятливою економічною ситуацією, що погіршила становище молодого покоління, яке страждало від безробіття та невлаштованості. З 1977 р. на моду сильний вплив надавала субкультура панків, що з'явилася у Великій Британії влітку 1976 р. Панки були породженням кризи, їхній протест проти суспільства, де вони займали становище ізгоїв, виражався в шокуючих костюмах. Все було розраховано на епатаж та викликало шок у благополучних представників середнього класу. Щоправда, панками ставали не лише підлітки з робітничих околиць, а й учні лондонських художніх коледжів, яких панк-рух привабив можливістю без жодного сором'язливості порушувати всі традиції у пошуках нової виразності. Вони називали себе «покидами» суспільства і культивували маргінальність у всьому, починаючи з назви (слово «панк» в англійській мові відоме з XVI ст., коли воно означало «вуличну дівку», потім набуло значення «зіпсований», «нікчемний», «смітник», «подонок») і закінчуючи одягом. Панки писали на стінах будинків і на своїх майках: «Майбутнього немає», «Я перетворююся на худобу», навмисно виступаючи як «дегенерати» — символи занепаду Великобританії, який усвідомлювався тоді не лише у зв'язку з черговою економічною кризою, а й зі

втратою становища світової імперії. Одяг панків можна порівняти з лайками, якими вони не лише приправляли свою мову, а й тексти пісень «панк-груп», обкладинки платівок та рекламні плакати. «панк-стиль» «являв собою навіть не ляпас хорошому смаку, а хороший удар кулаком прямо по його фізіономії» [38].

Панки створювали свої костюми на основі еkleктичного змішування одягу, купленого в магазинах second hand, військової форми, списаної з армійських складів. Яскравими прикметами «панк-стилю» були чорна шкіра і камуфляж, сітка і вініл, що епатують написи на футболках, спеціально розірваний одяг. Макіяж нагадував театральний грим: набілені обличчя, чорні губи і тіні, чорний лак для нігтів, пірсинг (панки проколювали не тільки вуха в багатьох місцях, а й носи, щоки, губи), зачіски яскравих кольорів та незвичайних форм (найбільша відома – знаменитий «панківський гребінь», «ірокез»). Панки жіночої статі носили міні-спідниці з чорними колготками та легінси з туфлями на підборах-стилетах.

«Панк-стиль» використовував і елементи фетишизму та садомазохізму. Після хіпі саме субкультура панків справила найбільший вплив на моду, хоча була повною протилежністю руху хіпі. Замість гасла «Кохання та мир» панки проголошували «Секс і насильство», прагненню до природного протиставили штучність (у тому числі синтетику в одязі), відбиваючи реалії напружених 1970-х років. Тобто вже з тих років можна прослідкувати джерела формування стилю гранж, який включає в себе навіювання концепту панку та року. Протягом 1980-х років панували також будинки мод із вразливими колекціями із сексуальністю, формами, обляганням, шиком та іншими мотивами. Так, або інакше в кожні часи мода є багатогранною з різних сторін. Але саме в 1990-х роках серед таких популярних на той час стилів, як романтизм, мінімалізм та інші, і почав з'являтися ось цей рух вільності від усього розкішного [3]. Гранж, який містить в собі збірність витоків із панків, року і схожих напрямів, як спосіб формування протилежної гарної картинки світу.

Основа гранжу – абсолютна байдужість до суспільної думки, до того, як сприймають навколишні зовнішній вигляд. У принципі, так само байдуже апологети гранжу ставилися до свого одягу. У цьому "бунтарському стилі"

присутні елементи хіпі та панк-культури - довге волосся, недбале, ніби не розчесане і давно не мите волосся (Рис. А.4.); розтягнуті светри і рвані джинси, одяг second hand, грубі черевики, розірвані сукні, і сорочки, футболки з логотипами, назвами гуртів, відомих людей (Рис. А. 9.), провокаційними надписами або з графічними принтами, м'яті штани, вільних покроїв, військові черевики, великі металеві прикраси, куртки з м'ятої, потрісканої шкіри (Рис. А.15.), або грубих тканин, » забарвлень. Найчастіше із принтів характерним є наявність клітинки різних кольорів, яка використовується на всіх елементах одягу, кардигани, спідниці, штани тощо(Рис. А. 10.). Характерними рисами гранжу вважається недбалість, наявність дірок, латок і потертостей на джинсовому одязі (Рис. А.5., Рис. А.12.), ниток, що стирчать, і спущених петель на піджаках і светрах, еkleктичність і багатошаровість у молодіжному одязі [1] (Рис. А.13.). Гранж це розтягнуті футболки, джинсові вільні штани та куртки з потертостями, дірками та нерівними розривами. Туди ж належать грубі шви, вицвіла тканина, необроблені краї та латки. Речі, які виглядають так, начебто носяться вже багато років. При цьому аутфіт не повинен справляти враження, ніби його одягли та викинули. Важливо вміти грати з текстурами та шарами, гранж любить багатошаровість та змішування тканин (Рис.А.6.). Наприклад, м'ята футболка поверх светра чи джинси із дірками внизу на шкіряні черевики. Бажано надавати перевагу натуральним кольорам, переважно темним [13] (Рис. А.11.). Можна доповнювати образ речами різних стильових напрямків (мілітарі, кежуал і навіть класика), а також вінтажним одягом, головне, щоб було зручно (Рис. А.8.).

Значна увага надається і взуттю. Актуальні грубі та товсті підшви, грубе шнурівка, пряжки, поношеність та потертість (Рис. А.7.). Тому для образу в стилі гранж підійдуть як ботильйони або камелоти, так і босоніжки на низьких підборах або жіночі кеди. Так само і аксесуари, є важливою частиною доповнення образу. Це можуть бути шкіряні браслети з шипами, металеві кільця з грубим камінням, шкіряні ремені, рюкзаки, намисто з натуральних матеріалів або чоловічі головні убори. Хоча багато хто вважає одяг у стилі гранж безглуздом, і якщо порівнювати гранж із класичною модою, то одяг у стилі гранж шиється з якісних матеріалів, а

значить він не з дешевих. Зараз цей стиль став не лише молодіжним, він присутній у гардеробі як чоловіків і жінок, так і дітей [41].

До речі, макіяж та манікюр для стилю гранж: трохи бліде обличчя, інтенсивний макіяж очей та губ, недбалість, темний лак (чорний, вишневий, фіолетовий). Гранж-макіяж часто включає інтенсивні тіні для очей у темних, природних відтінках. Чорні, сірі, коричневі та землісті кольори часто використовуються для створення виразного погляду. Тіні можна наносити кілька шарів та розмазувати для створення ефекту димчастості (Рис. А.16.). Підведення та олівець: Чорне підведення та олівець для очей допоможуть надати очам інтенсивності. Гранж-стиль часто передбачає розтушований ефект, тому можна розмазати підводку для створення м'якшої та розмитої лінії. Губи у гранж-макіяжі можуть бути підкреслені темними або нестандартними відтінками губної помади. Бордо, темно-фіолетовий, темно-коричневий - це варіанти, які можуть підійти до цього стилю (Рис.А.18.). Експерименти з текстурою: Гранж макіяж дозволяє експериментувати з текстурами. Наприклад, можна використовувати гляцеві або матові відтінки тіней, а також різні види помад та блисків. (рис. А.12., А.13.) Неточність та асиметрія: Гранж-стиль має на увазі деяку неакуратність. Розтушовані краї, недбало нанесені тіні або підводка - все це характерні риси цього стилю. Важливо пам'ятати, що гранж-макіяж має на увазі свободу та творчий підхід. Не бійтеся експериментувати, підлаштовуючи макіяж під свій власний смак та стиль [17].

1.2.3. Дослідження творчої діяльності гранж-музикантів

Nirvana - це титуловані королі гранжу. І хоча не вони були першими на цій музичній ниві, саме завдяки найвідомішим пісням з альбому «Nevermind», гранж вийшов за межі суто локальної субкультурної течії в Сіетлі і став світовим явищем. Саме з Nirvana та пісень Курта Кобейна сотні молодих людей знайомляться з гранжем, та й узагалі всією різноманітністю альтернативного року початку 90-х. А сміливіші починають свої творчі експерименти з переспіву Smells like teen spirit, Come as you are, Lithium та інших. Після виходу «Nevermind» у 1991 році альбом

набув популярності з обох боків Атлантичного океану, а в американських хіт-парадах обігнав за рейтингом альбом навіть Майкла Джексона. Трохи меншу популярність отримав наступний альбом - *In Utero*, що вийшов у 1993 році. Однак музична кар'єра Nirvana припинилася так само різко, як і почалася. 1994 року, буквально на піку популярності Курт Кобейн після довгої депресії застрелився. З того часу група набула ще більшої популярності, а історія життя її лідера обросла масою легенд і вигадок [21].

Відомо, що Курт Кобейн був фронтменом ультравідомої рок-групи Nirvana. Кобейн змінив американську молодь своїм унікальним підходом до музики та відразою до суворих соціальних правил. Його підйом до слави був швидким і несподіваним, але він швидко став обличчям покоління X. Підхід Кобейна до слави був відзначений вірними шанувальниками, які вважали його втіленням рок-жанру. Його сповнені страху мелодії та таємнича аура забезпечили йому позицію одного з найбільш обожнюваних музикантів усіх часів. Крім того, груба зовнішність Кобейна негайно сповістила про народження гранжу у світі моди. Курт Кобейн був засновником характерного стилю гранж, прийнятого цілим поколінням, і він досі є мотивацією підтримки та відродження стилю. Коли справа доходить до обговорення стилю Кобейна, він відомий як поєднання невимушеної розпатланості з гострою, підривною атмосферою — погляд, який ніби сповіщав: «Мені байдуже, але подивіться на мене все одно» [23]. Учасник гурту Nirvana мав особистий стиль, який нагадував те, що можна знайти в комісійному магазині. Кобейн був одягнений у стильну уніформу, яка складалася з футболок із зображеннями, джинсів із світлого деніму та великого трикотажу, зокрема светра-джерпера (Рис. А.19.)

Журнал *The Face* прославив Курта Кобейна як короля гранжу у вересневому номері 1993 року, зробивши приголомшливу фотосесію відомого фотографа Девіда Сімса. Зображений у всій своїй красі, Курт був одягнений у привабливу блакитну сукню з квіточками та різку підводку для очей (Рис .А.21.). Його сміливий стиль і ставлення говорять багато про що, навіть після багатьох років. Найчастіше із звичних елементів одягу співака можна помітити джинси звичайного синього чи

голубого кольору із рваними ефектами, нашивками або латками та фланелеві сорочки у клітинку (Рис. А.23).

Курт Кобейн помер 5 квітня 1994 року, і його передчасна смерть, можливо, залишила діру в серцях тих, хто його любив, але пам'ять про нього продовжує жити через його вражаючу спадщину. Музика Курта Кобейна тривала ще довго після його смерті, залишаючи незгладимий відбиток на майбутні покоління. Як вокаліст гурту Nirvana він допоміг здійснити революцію в альтернативному рокі та популяризувати музику гранж на початку 90-х [22].

Успіх Nirvana відкрив шляхи для десятків гуртів, які пробивалися до мейнстріму, не жертвуючи при цьому своєю гідністю чи чесністю. Розглянемо особливості творчої діяльності окремих культових гуртів.

Pearl Jam. Це ще одні мастодонти гранжу. Їхнє становлення та експерименти зі стилем проходило практично в один час з Нірваною, але вилилося в більш демократичне, причесане звучання. За що, до речі, одержало поблажливі коментарі Кобейна у деяких інтерв'ю. Багато в чому музиканти успадковували класичний рок 70-х роком, були також мелодійними і в хорошому сенсі передбачуваними, але не такими екстравагантними в музичних пошуках, як їхні сієтлівські колеги. Дебютний альбом Pearl Jam «Ten» вийшов лише на місяць раніше «Nevermind» і досі публіка не може визначитися, хто ж із них кращий. Кілька років тому в опитуванні "Кращий гранжовий альбом усіх часів" відомого видання Rolling Stones з мінімальним відривом у 12 голосів пальму першості у Нірвани вирвав альбом "Ten" Pearl Jam-а. Крім того, з усієї сієтлівської четвірки тільки вони не припиняли своєї творчості, регулярно випускали новими альбоми та виступали із концертами. У результаті вони пережили всіх своїх сучасників за альтернативною рок-сценою кінця 80-х початку 90-х років і зараз вважаються одним із найвпливовіших груп США [9].

Alice in Chains. У тому ж пам'ятному рейтингу найкращих альбомів гранжу від журналу Rolling Stones почесне третє місце посіла платівка "Dirt" 1992 року гурту Alice in Chains. І якщо Pearl Jam тяжіли до легшого варіанту року, то Alice in Chains навпаки, були ближчими до похмурого звучання хеві металу,

інтроспективність і задумливість текстів, які нерідко описували відчуття музикантів, а саме вокаліста Лейна Стейлі від прийому наркотиків. Ця його звичка стала підставою для припинення існування групи в 1996 році і в результаті причиною його смерті в 2002 році. Однак Alice in Chains не припинили свого існування. У 2005 році гурт зібрався заново і вже встиг випустити два альбоми.

Порівняно з іншими гранж групами початку 1990 років стиль Pearl Jam був помітно менш важким і ближчим до класичної рок музики 70-х. Учасники Pearl Jam посилаються на безліч напрямків панк-рок та класичних рок гуртів, що вплинули на їхню творчість, серед яких The Who, Led Zeppelin, Ніл Янг, Kiss, Dead Boys та Ramones. Успіх Pearl Jam пояснюється їх особливим звучанням, що поєднує в собі «риффи стадіонного року 70-х із мужністю та гнівом пост-панку 80-х, без будь-якої нехтування хуками та приспіваними» [9].

1.2.4. Естетика гранж в сучасних візуальних мистецтвах

Стиль гранж в образотворчому мистецтві, подібно до свого музичного аналога, виник на початку 1990-х років і відбивав дух альтернативної культури того часу. У художній практиці він виявився у неформальному, антикомерційному підході до творчості та у прагненні до більш сирого, неідеалізованого зображення світу. Гранж варто охарактеризувати такими словами, як вогкість і автентичність: Художники, натхненні гранжем, відмовлялися від ідеалу краси та гладкості, віддаючи перевагу більш сирим, недопрацьованим зображенням. Це могло виявлятися в грубих мазках кисті, недосконалої в деталях та ін. [25].

Визначимо найбільш характерні ознаки гранжу в різних візуальних мистецтвах.

Сюжети та теми. Як і в музиці, гранж в образотворчому мистецтві часто звертав увагу на теми депресії, самотності, соціальних протиріч та альтернативного способу життя. Художники намагалися передати емоційні стани та внутрішній світ персонажів.

Використання нестандартних матеріалів. Гранж-художники могли працювати з незвичайними та низькобюджетними матеріалами, такими як звичайні

папери, олівці, ґрунтовки, аерозольні фарби та інше. Це підкреслювало вільний дух та неформальний характер їхньої творчості.

Вплив альтернативної культури. Гранж-художники часто були частиною альтернативної сцени та андеграундних спільнот. Їхні роботи могли відображати антикомерційне ставлення до мистецтва та бажання залишатися незалежними від великих галерей та виставок.

Експресивність та експерименти. Гранж у мистецтві часто означав відкритість до експериментів, використання нестандартних технік та підходів до створення творів. Гранж в образотворчому мистецтві є важливим аспектом альтернативної культури 1990-х років. Він відображає дух часу, а також прагнення художників до свободи вираження та автентичності. Незважаючи на свою тимчасову приналежність, гранж, як і раніше, впливає на сучасні художні течії та підходи.

Гранж в типографіці. Мистецтво оформлення тексту, що базується на роботі зі шрифтами та версткою ставало все більш популярнішим протягом 1990-х років. Здавалося, що гранж здатний створити лише безладний і хаотичний дизайн. Але стиль гранж став найбільшим і найпоширенішим рухом у новітній історії графічного дизайну, слова, текстури, фони, які формували плакати та рекламу різних речей, створювали візуальні образи, які відповідали духу нового часу та запитам на деструктивну і дещо брутальну естетику [40]. Гранж в типографіці відрізняється розгонистими, неохайними надписами від руки на чорно-білій основі з додаванням червоного або іншого кольору, грубими штрихами та підтіканням фарби. Яскравим представником цієї нової естетики став Девід Карсон. Він є чудовим прикладом дизайнера, який розробив власний і настільки унікальний стиль, що будь-хто може визначити дизайн Карсона з першого погляду. Він був одним із найпопулярніших і найвпливовіших графічних дизайнерів 1990-х років. Його наслідували дизайнери в усьому світі, і його стиль визначив епоху гранжевої типографіки. (Рис. А.24.) Окрім різноманітних журналів, створених Девідом Карсоном, він став відомим завдяки своїм експериментальним, деконструктивним типографським дизайнам і художнім напрямкам для журналу Ray Gun (Рис. А.25.).

Зміст журналу включав статті про музикантів, поп-культуру, стиль життя, рекламу, життя знаменитостей тощо

Порушуючи всі правила графічного дизайну, він досяг великого успіху у своїй кар'єрі, отримавши титул «батько гранжу». І сьогодні Девід Карсон надихає та впливає на графічних дизайнерів у всьому світі, які захоплюються ним і наслідують його.

1.3. Аналіз практичних підходів реалізації ідеології та естетики гранжу в творчості відомих дизайнерів

Гранж-рух був набагато більшим, ніж просто музика, він вплинув на моду, кіно, літературу і навіть політику. Гранж, який вважав за потрібне вдягання, носіння фланелі, рваних джинсів і економного одягу, став модним рухом. Такі бренди, як Marc Jacobs, Anna Sui та Christian Francis Roth, почали представляти цей стиль як високу моду [42] (Рис. Б.1.).

Гранж увійшов у модний світ у той час, коли галузь сама по собі була ще «закритою». Подіуми були зарезервовані для представників індустрії, одяг, як правило, був більш консервативним, а колекції дотримувалися суворої гендерної бінарності. Коли предмети, що прикрашали подіум, стали виглядати схожими на ті, що куплені в комісійному магазині, межа між високою модою та мейнстрімом стерлася. Оскільки це започаткувало нову епоху стилю та назавжди змінило саму структуру індустрії моди, це означало, що сцена прямо контрастувала з антиконформістськими настроями, які лежали в її основі. На початку 90-х років Марк Джейкобс почав впроваджувати естетику гранж у свої колекції. Марк Джейкобс створював історичну колекцію Grunge для колекції SS93 Перрі Елліса [19]. Це був історичний початок тренду в індустрії моди, який сьогодні є само собою зрозумілим. Джейкобс одягав найвідоміших супермоделей 90-х, таких як Карлу Бруні, Наомі Кемпбелл (Рис. Б.2.), Тайру Бенкс, Кейт Мосс та багатьох інших, у квітчасті сукні на гудзиках, смугасті футболки, шовкові сорочки та сорочки з шотландки [2]. Все це підсилювало алузію на культуру Західного

узбережжя Сполучених Штатів, де в той період поширювалася музика в стилі гранж, започаткований гуртом Nirvana.

Це був один із перших випадків, коли погляд з вулиці був представлений на подіумах високої моди, що зробило Marc Jacobs одним із піонерів феномену вуличного одягу. Коли гранж став популярним трендом на початку 1990-х років, модельєр Марк Джейкобс був першим дизайнером, який приніс гранж на платформу розкоші. Тодішній 29-річний дизайнер випустив на подіум моделі у в'язаних тубетейках, бабусиних та фланелевих сукнях. Показ Марка Джейкобса весна/літо 1993 року для Perry Ellis є легендою моди [16, 24]. Після того, як Джейкобс був найнятий креативним директором бренду спортивного одягу в 1988 році, Джейкобс ввічливо провів кілька сезонів легкої американської елегантності, перш ніж віддати данину гранж-сцені Сієтла своєю знаковою колекцією, яка була розіслана 3 листопада 1992 року. Модний критик Сьюзі Менкес заявила, що «гранж — це жахливо». Журнал «Нью-Йорк» написав: «Гранж: 1992–1993, R.I.P.». Через кілька років Джейкобс і його бізнес-партнер приєдналися до французького бренду розкоші Louis Vuitton у 1997 році. Навесні 1993 року, після того, коли сезонний гранж став мейнстрімом, з «гранжевою» колекцією Пері Елліс, розробленою молодим Марком Джейкобсом цієї суперечливої колекції, Джейкобса звільнили, колекція так і не була створена, а музи гранжу Джейкобса Курт Кобейн і Кортні Лав спалили зразки, які він їм надіслав. Критики були обурені, і Джейкобса звільнили з бренду [14, 17]. Через кілька місяців ця колекція принесла йому нагороду 1992 року CFDA «Дизайнер жіночого одягу». У 1993 році Джейкобс як креативний директор жіночого дизайну Perry Ellis представив весняну колекцію, натхненну гранжем (Рис. Б.3.). Колекція включала деякі культові речі в стилі гранж, такі як фланелеві сорочки, сукні для бабусь з принтом, чоботи Dr. Martens і в'язані тубетейки [10].

Колишня пара мрії 90-х Кейт Мосс і Джонні Депп показали, наскільки круто і невимушено можна одягатися в стилі гранж. Депп, одягнений у вінтажну шкіряну куртку з чорною футболкою, фланелевою сорочкою та черевиками виглядає чудово сьогодні, як і тоді (Рис. Б.4.).

Колекція «Пірат» 1981 року стала першим офіційним спільним подіумним показом Вів'єн Вествуд і Малкольма Макларена (Рис. Б.5.). Він доповнив естетику The Worlds End Boutique завдяки рисам піратського галеона та корабля. Ця колекція була наповнена романтичними образами в золотому, помаранчевому та жовтому кольорах, які увірвалися на лондонську модну сцену, забезпечивши своє місце в історії впливу дому. «Ми зупинилися лише на тому, щоб відзначити значні інновації, інакше ідеї проходять і розвиваються в колекціях». «Пірат», осінь-зима 1981-1982, був їхнім першим показом на подіумі. Дослідження стосувалися історичного одягу, зберігаючи оригінальні крої як модні. Натхненні зразками корінних американців, «піратські» штани мали мішкуватий вид, що було повним контрастом до хіпстерів і «затягнутого крою» того часу. Положення горловини при носінні було асиметричним [43].

Протягом останніх кількох років відбувся «ренесанс» естетики гранжу не лише на подіумах, але й у будь-якому комісійному магазині чи вінтажному магазині. Від рок-зірок і найкращих музикантів до молодих чоловіків і студентів – це нове поєднання стилю панк-рок і гранж. В сучасності з роками гранж не забувається, а тільки приносить нові фарби до модних тенденцій. Теперішні відомі та не сильно бренди і дизайнери створюють свої колекції з елементами які властиві стилю гранж як для подіумів, так і для повсякденного життя із різним призначенням (Рис. Б.6.-Рис. Б.17.)

1.4. Вплив гендерної проблематики на еволюцію гранж культури в контексті актуальних питань сучасного дизайну одягу

У сучасному світі багато людей підтримують ідею гендерної рівності та вільного вибору в плані стилю та одягу. Стилїстика та модні тенденції постійно змінюються, і все більше людей, насамперед, орієнтуються на власний комфорт та власний стиль, а не на традиційні гендерні стереотипи. Носіння юбок чоловіками в сучасному світі вже не є нечуваним або неприйнятним. Багато дизайнерів створюють колекції, які включають юбки для чоловіків, а також унісекс або нейтральні за гендером моделі одягу. Деякі чоловіки вибирають носити юбки як

вираз свого стилю, індивідуальності або просто для того, щоб почуватися комфортно та впевнено. Вони можуть поєднувати юбку зі стильними аксесуарами та взуттям, створюючи унікальний образ. Звичайно, у різних культурах та серед різних соціальних груп уявлення про прийнятний стиль може відрізнятись, і деякі люди все ще можуть стикатися з упередженнями або негативними реакціями від оточуючих. Однак загалом сучасне суспільство стає все більш толерантним до різноманіття в плані стилю та одягу, і важливо пам'ятати, що кожен має право на вибір в цьому питанні.

Хонджун і Сонхва, учасники південнокорейського гурту ATEEZ, сформованого у 2018 році компанією KQ Entertainment, відповідаючи на питання про свій стильовий смак, підкреслювали, що одними з принципів створення власного образу є вислів «нема меж у гендері». Нормою для них є вдягатись у жіночому відділі, надягнути спідницю чи сукню (Рис. Б.18. - Рис. Б.20.). В сучасному суспільстві, в якому через одяг люди транслиують свою індивідуальність та відчуття самого себе, це є сміливим - розповсюджувати навіювання засуджених виборів. Не для всього сучасного світу деякі модні тенденції можуть здаватись нормальними чи правильними, тому для медійних відомих людей є важливим та хоробрим вчинком говорити про свої власні вподобання, тим самим агітуючи, що це є абсолютною нормою.

У 80-х, коли Жан-Поль Готьє вбрав манекенників у власну версію кілта, вибухнув справжній скандал. Кутюр'є відразу запідозрили в замаху на найочевидніше святе — мужність! Але француз лише відмахнувся: «Спідниця не робить тебе менш мужнім. Одяг взагалі ніяк не пов'язаний із мужністю — мужність іде зсередини. Чоловіки та жінки можуть носити те саме — і при цьому залишатися чоловіками і жінками» [32]. Щоразу, коли чоловік-знаменитість одягає спідницю, він швидко стає предметом пліток. Консерватори засуджують таке вбрання, тоді як ліберали вітають свободу вибору. Однак, якщо пройтися з історії моди, можна побачити, що чоловіки у спідницях зовсім не були аномалією. Варто підмітити, що у багатьох давніх культурах, включаючи деякі європейські та азіатські, чоловіки носили верхню та нижню одягу, які можна було б назвати спідницями за

сучасними стандартами. Це може бути пов'язано з практичністю (наприклад, для захисту від холоду), релігійними або ритуальними обрядами, соціальним статусом або просто модою того часу. Теорія зникнення суконь із чоловічого гардеробу полягала в тому, що вони були непрактичними для вершників. Рух моди унісекс, що виник у 1960-х роках, зробив спробу «усунути відмінності в одязі» між чоловіками та жінками. Це спровокувало те, що жінки почали переймати чоловічу манеру вдягатися. На чоловіків рух не мав такого впливу. Це не означає, що такий розклад не намагалися змінити. У 1970-х роках дослідник зі Стенфорда Девід Холл порекомендував чоловікам носити сукні, бо вони практичніші за теплого клімату. А 1985 року відомий французький модельєр Жан-Поль Готьє створив першу чоловічу спідницю. Його приклад наслідували інші відомі дизайнери, такі як Джорджіо Армани або Кензо Такада.

Висновки до розділу 1

Стиль гранж 1990-2020-х років став важливим елементом музичної та модної індустрії, відображаючи настрої та цінності молодого покоління. Через поєднання характерних для гранжу музичних акордів, неформальних образів та невимушеного стилю одягу цей стиль став важливим символом протесту та виразу особистості для численних прихильників. Музика гранжу асоціюється зі свободою вираження емоцій, тоді як модний стиль гранжу відображає невимушеність та автентичність. Завдяки своїм корінням та спадщині, гранж зберіг свою актуальність, продовжуючи впливати на музичну та модну культури упродовж двох десятиліть. В розділі було розглянуто як сучасні тенденції моди, так і проведено аналіз зі змінами модних елементів від початкового запатентованого крізь часи до теперішніх днів. Також було виявлено певні екологічні, соціальні, політичні та культурні фактори, що призводили до виникнення течії, відомих та впливових особистостей які сприяли розповсюдженню тенденцій.

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ

В проєктно-композиційному розділі представлено професійний аналіз композиційних заходів та загальних підходів, притаманних стилю гранж в контексті проблем сучасного дизайну одягу. Дослідження виконано на базі широкого кола музичних, образотворчих та текстових джерел, з урахуванням сучасних актуальних тенденцій в дизайні одягу. В розділі представлена авторська колекція молодіжного одягу, яка складається з п'яти блоків і являє собою гіпотетичний проєкт, який може бути запропонований членам музикального гурту, творча стилістика якого відповідає ідеології та естетиці гранжу.

2.1.Визначення домінуючого образного рішення колекції

2.1.1. Музиканти гурту АТЕЕZ як потенційні споживачі

Важливим завданням даної роботи є розробка колекції одягу, яка гіпотетично призначена для відомого музикального гурту АТЕЕZ. З огляду на це, нижче ми надаємо аналіз особливостей творчості цього гурту.

АТЕЕZ — це група з 8 підлітків із різних верств суспільства, які об'єднуються через власне бажання самовираження у своєму особистому житті. Створена легенда, в якій вони подорожують між різними всесвітами, куди їх перекидає між реальністю та іншими світами.

Вони потрапляють у вимір, в якому керує тиранічний уряд, де музика, мистецтво та самовираження заборонені, оскільки цей уряд вважав емоції причиною злочинності та тероризму в цій реальності. Світ поступово насолоджувався матеріальним багатством, позбавляючи себе реальних емоцій. Центральний уряд хотів створити власне утопічне суспільство, використовуючи систему штучного інтелекту, яка дозволяла видалити та контролювати кожну непередбачувану змінну. Він міг передбачити всі можливі результати, але була одна проблема, яку він не міг вирішити – людські емоції. Застосувавши технологію глибокого навчання, штучний інтелект вважав людські емоції «помилкою» і знайшов нову ринкову платформу для оцінки індивідуальної енергії, яка була

відома як непередбачувана, і торгівлі нею. Центральний уряд заборонив усі види мистецтва та здійснював контроль над торговою платформою, через що такі речі, як чутливість, емоції та свобода волі, зникли, а суспільством стали керувати ефективність і логіка. Люди були матеріально заможними, але не були посправжньому щасливими Проте почали з'являтися чоловіки в чорних федорах, які співали, танцювали, залучали людей. Вони допомагали людям вирватися з-під контролю уряду, і ці люди разом із людьми в чорних федорах почали формувати опір під назвою «Чорні пірати». Щоб зупинити повстання, уряд створив «Вартових Андріодів», одягнених у біле велетнів, щоб затримати 8 лідерів. [8]

У своїй музиці АТЕЕЗ поєднує різні жанри, включаючи поп, хіп-хоп, рок та електронну музику. Група відома своїми енергійними та динамічними виступами, а також витонченим хореографією.

На основі цього, їх музика сповнена емоціональним спектром, в більшості якої звучання надається характеру викликів та пробудження. Більшість їх звучань якраз нагадують ноти гранжу, що межують разом із концепцією «боротьби проти встановлених правил», а також із ідеєю образів пірата, як «негативного» персонажа, який є образом-наслідувачем поняття розбійників, бунтарського духу та «героїв» в анти-позитивному даному контексті.

Творчість гурту АТЕЕЗ може суттєво вплинути на розробку колекції чоловічого одягу, орієнтованої на стиль гранж 1980-1990-х років. Ось декілька шляхів, які можна розглядати:

1. Енергія та експресія: АТЕЕЗ відомі своєю динамічною та енергійною творчістю. Колекція може відображати цю енергію через використання яскравих кольорів, динамічних фасонів та нестандартних рішень у дизайні (Рис. В.1.).

2. Сценічний образ: Група часто використовує вишукані та стильні образи на сцені. Візуальний стиль АТЕЕЗ може надихнути на створення унікальних ансамблів, які поєднують в собі різні елементи гранж-стилю з сучасними додатками (Рис. В.2.).

3. Елементи самовираження: АТЕЕЗ прагнуть виражати свою індивідуальність через музику та образ. Колекція може віддзеркалити цей аспект,

надаючи можливість музикантам виражати себе через одяг, використовуючи нестандартні рішення та елементи (Рис. В.3.).

Враховуючи творчість АТЕЕZ, розробка колекції може бути спрямована на створення виразних, енергійних та автентичних образів, які відповідають їхньому музичному стилю та особистості.

Образи піратів в стилі гранж можуть бути досить цікавими та ефектними. При створенні цих образів можна використовувати джинсові чи шкіряні жилети, пошарпані та зіткані з різними металевими аксесуарами. Це може надати образу брутальності та агресивності, що характерно для стилю гранж, рифлена сорочка, можливо з друком в клітинку або смуги, або пошкоджена та розірвана, може відображати невимушений та недбалий образ, який часто пов'язується з гранж-стилем. Також додати до образу велику кількість металевих аксесуарів, таких як ланцюжки, кільця, браслети та брошки, може підкреслити "піратський" аспект, а також створити відчуття смугастості та агресивності.

В своїх виступах вони часто використовують елементи свого концепту піратів, як спеціальну атрибутику – кораблі, сундуки, мапи, прапори та інше, поєднуючи їх із сучасністю та елементами, схожими на гранж (Рис. В.4. – Рис. В.8.)

2.1.2. Архетип образу піратів в європейській культурі та кінематографі

Ідея про піратів як героїв суспільства зазвичай представляється в культурі та мистецтві в романтичному світлі. Проте варто зазначити, що насправді піратство у реальному житті було злочинним та небезпечним заняттям. Тим не менш, деякі аспекти піратської культури, а також їх характеристики можуть надихати уяву і стати основою для створення літературних або кінематографічних образів героїв.

Означимо декілька аспектів, які можуть бути асоційовані з ідеєю піратів. Перш за все, це свобода і незалежність. Пірати, як правило, зображуються як незалежні та волелюбні особи, які відмовляються підкорятися правилам і нормам суспільства. Іноді це сприймається як своєрідне повстання проти системи.

Пригоди та романтичність. Піратська тема зазвичай асоціюється із захоплюючими пригодами, романтикою моря та далеких мандрівок. Це може створити образ героїв, які відважно досліджують незвідані території.

Особисті кодекси та мораль: У літературі та фільмах пірати часто дотримуються своїх власних кодексів честі та моралі, що додає шар складності до їхніх персонажів. Наприклад, вони можуть бути противниками несправедливості та тиранії.

Боротьба за свободу, спільнота та солідарність. У деяких випадках пірати зображуються як свого роду борці за свободу та справедливість, особливо у контексті конфлікту з корумпованими чи тиранічними урядами. Деякі історії про піратів підкреслюють важливість спільноти та взаємодопомоги. Пірати можуть бути представлені як єдина та згуртована спільнота, де кожен член має значення.

Незважаючи на романтичну виставу в мистецтві, реальні пірати, що діяли в історії, часто були злочинцями, що загрожували морській безпеці та торгівлі. Тим не менш, ідея піратства як символу свободи та пригод продовжує надихати багатьох людей і залишатися популярною у культурі [39].

Історію піратського одягу можна простежити на прикладах європейського історичного одягу «золотого віку піратства», яким прийнято вважати період XVII-XVIII століть. У цей час пірати бродили по морях, нападаючи на торговельні кораблі. На одяг піратів великий вплив мала практичність, а також доступність матеріалів у регіонах, де вони діяли. Пірати зазвичай носили сорочки вільного крою з натуральних тканин, таких як льон або бавовна (Рис. В.9.). Ці сорочки були зручними та дозволяли легко рухатися під час діяльності на борту корабля. Часто мали V-подібний виріз або відкритий комір.

Пірати зазвичай носили бриджі довжиною до колін, які являли собою штани вільного крою, часто виготовлені з міцних матеріалів, таких як парусин або вовни. Вони були практичними для моряків, оскільки не заважали рухам. Або це були широкі штани заправлені у високі чоботи (Рис. В.10.).

Чоботи та черевики: пірати віддавали перевагу високим шкіряним черевикам, які забезпечували захист від стихії та потенційних травм під час бою. Деякі пірати також носили взуття зі шкіри або парусини.

Ремені: пірати носили широкі шкіряні ремені з великими пряжками. Ці ремені служили як практичним призначенням для зберігання зброї та інструментів, так і як модний атрибут (рис. В.11).

Головні убори: пірати були відомі своїми характерними капелюхами. Вони могли варіюватися від капелюхів з широкими полями, таких як трикутники, які склалися з трьох сторін, щоб створити трикутну форму, до простіших бандан або хустинок (рис. В.12).

Пальто та куртки: пірати часто носили пальто чи куртки, особливо в холодному кліматі або під час суворої погоди на морі. Зазвичай вони виготовлялися з міцних матеріалів, таких як шкіра або вовна.

Аксесуари: пірати часто прикрашали себе різними аксесуарами, такими як сережки, намиста, каблучки і навіть татуювання. Вони були не лише декоративними, а й служили для піратів способом демонстрації свого багатства чи здобичі.

Зброя та спорядження: пірати мали різноманітну зброю, включаючи саблі, пістолети та кинджали. Зазвичай вони були заправлені в пояси або кобури для легкого доступу.

Пов'язки на очах: хоча це поширений стереотип, не всі пірати носили пов'язки на очах. Однак дехто так і зробив або через необхідність через травми, отримані під час бою, або щоб приховати травму ока.

Захоплений одяг: пірати, як відомо, носили одяг, який вони пограбували із захоплених кораблів, тому їхній одяг міг поєднувати стилі та матеріали з різних регіонів [28].

Важливо відзначити, що популярний образ піратів, часто зображений у фільмах і літературі, не завжди може бути історично достовірним. Одяг піратів дуже різнився залежно від таких факторів, як національність, професія та доступні ресурси.

Розглянемо засоби створення образу пірату на прикладі культового фільму «Пірати Карибського моря» (Рис. В. 14.). Фільм «Пірати Карибського моря» розповідає про пригоди капітана Джека Горобця, який шукає загадковий ключ, що відкриває легендарний Сундук Мерця. Захоплюючі битви, відчайдушні погоні та несподівані зради стають на шляху героїв, коли вони намагаються запобігти зловісному капітану Гектору Барбоссі та його проклятому екіпажу здобути безсмертя та владу над морськими просторами. Заплутавшись в складних інтригах, герої повинні знайти спосіб розблокувати прокляття, знайти справжніх друзів і, можливо, врятувати свої душі.

Ідея піратства в фільмі «Пірати Карибського моря» впливає на створення персонажів, їхні характери та мотивацію. Пірати у цьому фільмі виступають як незалежні, вільні духом та авантюрні індивідуали, які живуть за власними правилами і шукають пригод та скарбів. Вони представлені як бунтарі проти влади та норм суспільства, які готові ризикувати та боротися за свою волю та свободу. Персонажі піратів, такі як Джек Горобець, Елізабет Свонн та Вілл Тернер, виявляються сміливими, харизматичними та винахідливими, що дозволяє їм пережити неймовірні пригоди та перетнути межі. Така ідея піратства завдяки цим персонажам стає символом свободи, незалежності та пригоди.

"Пірати Карибського моря" пропонують унікальний і визначний стиль у сфері костюмів. Костюми у цьому фільмі відображають характери персонажів, а також епоху піратства. Костюми персонажів у фільмі "Пірати Карибського моря" є неперевершеними і відображають характери та стилістику кожного героя (Рис. В.13).

Кожен костюм персонажа у фільмі "Пірати Карибського моря" є унікальним і допомагає підкреслити їхні характери та особливості. Вони додають атмосфери та глибини всій історії.

Капітан Джек Горобець - центральний персонаж фільму, він володіє непередбачуваним характером та незвичайним стилем одягу. Його костюм складається з розірваних, вицвілих і розшитих елементів, які створюють враження безладу та недбалості. Він носить широкий капелюх з пером, кольорову хустку на

шиї, багатошарову жилетку, розтягнуті штани та зношені черевики. Цей костюм відображає його безтурботний та пригодницький характер, а також відображає його непередбачуваність та екстравагантність. Його оригінальний стиль, який поєднує елементи піратського одягу з екстравагантними аксесуарами, став класичним образом (Рис. В.15.).

Елізабет Свонн - героїня фільму, дочка губернатора острова. Її костюми мають романтичний та елегантний стиль. Вона носить витончені сукні з довгими рукавами та багатими драпіруваннями. Її волосся прикрашене квітами або вишуканою розпіркою. Костюми Елізабет підкреслюють її шляхетність, жіночність та силу. Вони відтворюють стиль епохи та використовують традиційні піратські мотиви, змішуючи їх з жіночними деталями (Рис. В.16.).

Вілл Тернер - другий головний герой фільму, молодий коваль. Його костюми відображають його простоту та працьовитість. Він носить прості сорочки, штани зі шнурками та зношені черевики. Цей стиль одягу підкреслює його зв'язок з морем та робочим класом (Рис. В. 17.).

Капітан Гектор Барбоса - головний злодій фільму. Його костюм вражає своєю розкішшю та величністю. Він носить багатошарову капюшонну накидку з розкішними манжетами та вишуканими деталями. Його капелюх та прикраси виглядають дуже вражаюче та загадково (Рис. В.18.).

Загалом, костюми у фільмі "Пірати Карибського моря" є важливою частиною візуальної естетики та допомагають створити унікальну атмосферу світу піратства.

Дизайнером костюмів у фільмі «Пірати Карибського моря» була колористка і костюмер Коллін Атвуд. Вона займалася створенням унікальних костюмів для кожного персонажа, враховуючи їхні характери та стилістику. Коллін Атвуд також була відповідальна за вибір тканин, деталей та аксесуарів, щоб створити аутентичний вигляд піратів та інших персонажів. Її робота отримала високу оцінку і допомогла створити неперевершений візуальний стиль фільму. Також у розробці костюмів для серії фільмів «Пірати Карибського моря» розробила Пенні Роуз. Пенні Роуз - британський дизайнер костюмів, відома своїми роботами в різних фільмах, включаючи франшизу «Пірати Карибського моря». Її креативні та

детальні проекти костюмів значною мірою сприяли виразному та незабутньому вигляду персонажів у фільмах «Пірати Карибського моря»

Ідея піратства в фільмі «Пірати Карибського моря» впливає на стиль гранж, оскільки відображається у вигляді розкішних, але зношених та розірваних костюмів персонажів. Гранж є стилем, що поєднує в собі елементи зношеності, недбалості та безладу, а також додає елементи розкіші та романтики. В костюмах персонажів фільму «Пірати Карибського моря» цей стиль відображається через вицвіле, розшите та розірване вбрання, а також через використання аксесуарів, таких як широкі капелюхи з пером та прикраси. Всі ці елементи додають гранжевий вигляд та створюють атмосферу автентичності та пригоди, яка характерна для піратської тематики.

Існує кілька можливих джерел натхнення для дизайнера костюмів у фільмі «Пірати Карибського моря»:

1. Історичні джерела: Дизайнер міг досліджувати історичні костюми піратів з різних епох, таких як Золота епоха піратства (XVII-XVIII століття), щоб отримати ідеї щодо стилістики та деталей.

2. Зображення та легенди про піратів: Дизайнер міг вивчати зображення піратів у мистецтві, літературі та інших джерелах, таких як книги та комікси про піратів. Вони могли надати ідеї щодо стилістики, кольорів та аксесуарів.

3. Культура та традиції моряків: Дизайнер міг вивчати культуру та традиції моряків, такі як морські флоти та їхні костюми. Це може включати елементи, такі як шнури, металеві пряжки, підкладки з брезента та кольорові акценти.

4. Фантазія та творчість: Дизайнер міг отримати натхнення з власної фантазії та творчості, створюючи унікальні та фантастичні костюми, які відображають характери та сюжет фільму. (рис. дод. Б, рис. 2.1.3.6.)

Незалежно від джерела натхнення, дизайнер Пенні Роуз зуміла створити костюми, які не тільки відображають персонажів, але і додають атмосферу та глибину всій історії фільму "Пірати Карибського моря".

За представленою інформацією та аналізом, можна сказати, що концептуальність є важливою складовою та підкресленням індивідуальності

виконавців. Наявність власної історії творчості привертає до себе більшої уваги та змушує поринути у цей всесвіт. Проаналізувавши використаний образ піратів, можна заявити, що ідея обраного концепту є з романтичного боку думкою свободи та незалежності, що є важливим транслуючим складовим у нашому світі. Отже, піратські образи в доповнені гранж-стилю допомагають підкреслити відмову від стандартів, бунтарський дух та вільне вираження індивідуальності, які є характерними для цього модного напрямку.

2.2. Апсайклінг як актуальна тенденція сучасного дизайну одягу

У наші роки сучасності мода не має меж. Багатогранність модних тенденцій налічує велику кількість вибору та будь-який смак. Це може бути класичний мінімалізм, вуличний оверсайз.

Одним з трендів можна вважати екологічний мейнстрім, такий як переробка старого одягу у новий, не використовуючи нові матеріали. Розповсюдження брендами створення апсайклінкового одягу, тобто переробленого із декількох речей в одну стає популярнішим. Замість виготовлення нових речей з нових матеріалів, більш екологічним рішенням буде використовувати старий одяг. Перетворення непотрібного з часом одягу на щось нове є достатньо також і креативним підходом виготовлення речей. Гранж, який припускає в собі в більшості вигляд та наявність одягу наче поношеного вигляду або із секонхенду, що в прямому сенсі має значення «дати одягу другий шанс», якраз пов'язаний із цією течією [13].

Те, що гранж зробив для музики, він також зробив для моди. Гранж відкрив двері для одягу з перероблених матеріалів для всіх як модний і навіть шикарний вибір. Гранж визначив новий підхід до одягу, який включав багатошаровість і зіставлення візерунків і текстур. Підхід до одягу «зроби сам» став нормою, надаючи споживачеві свободу вибору, не бути рабом одного образу чи дизайнера, а також впевненість у створенні індивідуальних ансамблів з метою самовираження за допомогою стилю.

Наприкінці 20-го століття суспільстві ставало дедалі помітнішим екологічне свідомість. Молодь почала усвідомлювати важливість охорони навколишнього середовища і протестувати проти екологічно шкідливих практик. [35]

Альтернативні стилі споживання: Гранж-культура виражала перевагу альтернативним стилям споживання, таким як використання вторинного одягу (second-hand) та надання нового життя старим речам. Це відображало інтерес до стійкості та переробки.

Простота та мінімалізм: Стиль гранж відрізнявся простотою та мінімалізмом в образі. Це відповідало ідеям екологічної відповідальності та небажанню підтримувати споживче суспільство. Тому зараз на просторах соціальних мереж є достатньо людей-дизайнерів, які займаються апсайклінгом та відтворюють нові речі із старих (Рис. Г.1-Рис. Г.4).

Відтворення якихось концептів в сучасності є досить популярним, як образ персонажів, всесвітів, легенд, героїв тощо. Це є цікавою частиною модної індустрії, що приносить фарб у цю сферу. На прикладі обраної теми дослідження, образ піратів так само набуває популярності у цьому. На аналізі блогера дівчини, яка займається перевтіленням у різні образи також демонструє образ досить сучасних піратів, збираючи свій костюм з різних деталей, можливо навіть різних епох для відтворення романтичного піратського виду (Рис.Е.1.).

2.3. Репрезентація концепту піратів та гранж-естетики в образах зірок музикальної індустрії

Гранж є досить популярним стилем саме серед корейських виконавців та зірок. Останніми роками естетика гранжу зазнала масового відродження. Що примітно в цьому конкретному відродженні, особливо враховуючи, як багато старих тенденцій моди відродилося, це те, що це величезний відхід від оригінального стилю. Крім того, варто сказати, що корейські вбрання в стилі гранж, які ви, можливо, помітили, також сильно відрізняються від своїх західних аналогів. Хоча корейська вулична мода та темні концепції не є новинкою на сцені моди країни, естетиці гранж вдається поєднати деякі з основних принципів двох стилів.

Чорні ансамблі, гострота та поєднання жіночого та чоловічого начала разом із елегантною та бунтарською дихотомією. Якщо західна гранж-мода — це жорсткість і похмурість, то корейська гранж-сцена — засіб самовираження та непокори. Хоча більшість модних тенденцій, як правило, підлягають індивідуальній інтерпретації, є кілька стилів, які, здається, об'єднують однодумців, зі схожими поглядами на навколишній світ, схожими симпатіями та антипатіями. У корейській сфері моди стиль людини, як правило, створює точне враження про її особистість, точніше, про те, що людина хоче розкрити світові. Зокрема, для гранжевої естетики справедливо припустити, що власник — це людина, яка не задовольняється звичайними стандартами, хто прагне досліджувати межі своєї зони комфорту. Невипадково цей стиль найпопулярніший серед молодих людей. Як ви побачите, нові інтерпретації естетики запозичені оригінальними основними елементами, такими як плед і шкіра, а також іншими трендами, що повертаються, такими як Y2K і рокерський шик [1].

Корейське вбрання в стилі гранж можна віднести до підкатегорії улюбленого корейського вуличного стилю. Перший принцип, який можна помітити, — це звичайні повністю чорні ансамблі, які стали менш нудними завдяки грі з силуетами та доповненню ланцюжками та ременями. Іншим основним елементом цього тренду є рвані джинси та вирізи, які часто накладаються на прозорі колготки з малюнком або в сіточку. Що стосується джентльменів, то джоггери з пряжками, брюки з високою талією і штани-шаровари, здається, є одними з найпоширеніших варіантів низу. Схоже, існує велике захоплення спортивними речами, будь то для комфорту або як спосіб збалансувати пропорції вбрання. Прикладами є светри, джоггери та вітровки. Але слід зазначити, що вони часто змінюються та доповнюються аксесуарами, допомагаючи підняти вигляд із повсякденного ансамблю. Незважаючи на це, гранжевий тренд, за корейськими мірками, досить універсальний і легко адаптується до своїх уподобань. Тому зараз на прикладі фешн інфлюенсерів можна побачити вибір у бік комфортності, свободи, та одягу, що притаманний стилю гранж [20]. Через популярність це може впливати на розповсюдження естетики стилю гранж. (дод. В., табл. – 2.3.1., рис. 2.3.1. – 2.3.4.)

Хонджун із гурту ATEEZ абсолютний король К-поп естетики корейського гранжу. Можна побачити багато чудових прикладів одягу, які з'являються, коли ви шукаєте його ім'я (Рис. Ж.1.).

Серед корейської індустрії музики ідея концептів дуже популярна. Тому різні гурти та виконавці можуть придумувати та використовувати безліч цікавих ідей. В ході теми, є декілька прикладів таких артистів, що мають в своїй творчості інколи елементи гранжу, навіть також використовуючи піратську тематику. Втім, це проявляється і моді. Деколи характеристики стилю гранж можна прослідкувати у концептуальності музики, або просто як особистий вибір свого власного стилю у повсякденному житті [4]. З наведених прикладів представляють такі відомі особистості, як корейський гурт SHINee та соліст цього гурту – Темін (Рис. Ж.2., Рис. Ж.3). Група відома своєю цікавою музикою, а Темін як айдол із витонченим стилем, при тому деколи надаючи цій стороні бунтарського вигляду. Гурт TXT та його солісти Йонджун і Бомгю (Рис. Ж.4.). Їх альбом «The Chaos Chapter: FIGHT OR ESCAPE» з елементами стилю рок, але як відомо, ці два стилі межують між собою, тому деякі із сценічних костюмів мають вигляд відносний концепту альбому. Один із солістів, Йонджун, має власний стиль який можна характеризувати гранжем. Однією з особливостей є перевага зникнення меж між гендерними призначеннями одягу: спідниці, фарбування нігтів тощо (Рис. Ж.5., Рис. Ж.6.). Соліст Хансе – артист із незвичним голосом та сміливим стилем. Раніше він перебував у групі, але після розпаду обрав сольну кар'єру, де почав більше розкривати власний стиль. Експерименти із одягом, зовнішністю, є проявом характерним до ідеї гранжу (рис. Ж.7.).

Гурт Stray Kids. Це корейський чоловічий бенд, який випустив альбом «ROCK-STAR» в якому присутні елементи концепту піратів (Рис. Ж.8., Рис. Ж.9.). У костюмах для виступів характерна наявність адаптації на сучасність ідеї піратського історичного костюма. Також в кліпі використовується піратська атрибутика. Це доводить актуальність теми піратів, як позитивного просування концепту ідеї чогось крамольного та сміливого [4].

2.4. Розробка концепції творчої колекції

Колекція розроблена на основі дослідження музичного стилю гранж, його впливу на моду для концептуального образу піратів музичного гурту. Гардероб базується на аналізі вподобань та потреб у костюмі, особливих характеристик творчості, що висвітлює естетику та специфічність гурту. Гурт складається з 8-и учасників, тому колекція взаємопов'язана між собою. У розробці представлено чотири блоки, поділені на відповідні заходи в житті групи, такі як: два варіанти сценічних блоків, кожний з яких представляє варіації домінуючого стилю; офіційно-діловий блок для відвідування такого заходу, як червона доріжка премії; спортивний блок для тренувань та відпрацювання хореографії.

1. Сценічний блок. Піратський. Налічує в собі вісім костюмів для виступів на сцені за відповідним концептом, який обраний для розробки альбому, а саме піратська тематика. Також, костюми можуть використовуватись у кліпі та саме на сцені для просування музики. Кольорова палітра представляє чорний, відтінки коричневого, синій кольори, які взяті за основу через аналіз відповідності гами для даної теми. З додаткових кольорів присутній золотий, як доповнення у вигляді аксесуарів. Особливими характеристиками є штани, заправлені у черевики, об'ємні, вільні блузки та сорочки із рюшами, жилети, шкіряні корсети та пов'язані навколо шматки тканин. Доповненням до образу є велика кількість ременів (рис. 2.1.).

Рис. 2.1. Сценічний блок 1.

2. Сценічний блок. Гранж.

Другий сценічний образ призначений для виступів на сцені, концептуального варіанту костюмів у музичних кліпах тощо. Складається зі штанів, спідниць або напівспідниці, фланелеві сорочки, елементи в'язаного одягу. Виконано з сорочкових тканин, деніму та в'язаних матеріалів. Наявний принт у клітинку, ефекти потертості, декорується канатами. Кольорова палітра обрана з врахуванням характерних властивостей оригінального стилю гранж. Це зазвичай не яскраві, темні кольори, такі як чорний, темно синій, червоні відтінки, зелений, охра.

Рис. 2.2. Сценічний блок 2.

3. Офіційно-діловий.

Призначений для урочистих виходів, такі як червона доріжка премії, що є невід'ємною частиною музичного гурту. Складається з таких елементів, як брюки, піджаки з частинами фраків, блузи, доповнення аксесуарами з рюшами, туфлі. Рекомендовано використовувати костюмну тканину, легкі напівпрозорі тканини. Кольори обрані із різних відтінків сірого, чорний, та елементи золотого. Вибір палітри засновується на аналізі влучних кольорів з дослідженої теми. (рис. 2.5.3.)

Рис. 2.3. Офіційно-діловий

4. Спортивний.

Спортивний блок. Призначений для використання у таких подіях, як спортивні тренування, репетиції з хореографій. Перевага надається комфортному покрою. Складається з таких елементів, як спортивні штани, футболки, худі, взуття з ефектом пошарпаності ниток та швів назовні, виконані з трикотажу. Кольори обрані такі як чорний, сірий, білий, та приглушений червоний. Палітру обрано за особливістю призначення даного блоку із додаванням кольору-контрасту, червоного, як одним із головних у стилі гранж.

Рис. 2. 4. Офіційно-діловий

2.5. Трансформація творчого джерела в модель-образ

Основним джерелом натхнення розробки колекції стали модні тенденції та домінуюча естетика 1990-х років, а також музичний стиль гранж та творчість конкретних музичних гуртів. Окремим джерелом натхнення музика та артистична діяльність південно-корейського гурту ATEEZ, члени якого виступають в даній роботі в якості потенційних споживачів. Рис. 2.5 ілюструє процес перетворення джерела натхнення в нові образні та композиційні рішення колекції сучасного одягу.

Рис. 2.5. Трансформація творчого джерела в моделі-образи

2.6. Композиційна побудова та формоутворення колекції

Елементи форми. В 1980-1990-х роках в моді було багато характерних елементів форми одягу, які відображали дух того часу. Тодішня мода була різноманітною та експериментальною. Вісімдесяті роки стали десятиліттям «чорної» молодіжної культури при зародженні танцювальних стилів вимагали зручного одягу, основою такого костюма стали спортивні костюми та кросівки, легінси флюоресцентних кольорів. Носили мішкуваті джинси, трикотажні куртки [17]. У той же час, класичні моделі пропонував І. Сен-Лоран (пальто з кашеміру, брючні костюми та знамениті смокінги), який став «живим класиком моди» Ілюзії вісімдесятих швидко розвіялися. Різноманітність стилів та образів стало майже безмежним, але при цьому одяг вулиці має мало спільного з моделями на подіумах, а масовий споживач віддає перевагу зручній і безлику уніформу - джинси, майки, шорти та кросівки. Колекції прет-а-порте та «от кутюр» у 1990-ті рр. часто пропонували образи, які важко було уявити у реальному житті. Крім того, ще більше стиралися кордону між вулицею та подіумом, оскільки дизайнери надихалися стихійною вуличною модою. У 1994 р. з'явився стиль «неопанк», який зробив знову актуальними синтетичні матеріали (штучну шкіру, вініл, плівкові матеріали яскравих "кислотних" кольорів). Пожвавлення в галузі економіки викликало до життя стиль «гламур», що нагадував образи кінозірок 1930-х років. і повернув в моду розкіш (у тому числі натуральні хутра та пір'я), матеріали з блискучими поверхнями (атлас, металізовані плівки та шкіру). Деякі з найпопулярніших елементів форми одягу в костюмах 90-х років включають в себе великий одяг, тобто оверсайз, стиль "бізнес-кежуал", коли елементи формального одягу поєднувалися з більш неофіційними елементами, такими як футболки або кеди.

Основною ідеєю гранжу були великі розміри одягу, тобто оверсайз. Ідея полягає в тому, що в історичному контексті формування цього стилю, показати не ідеальність як феномен. А саме, привести «безформний», цей не ідеальний до високої моди і зробити з цього окремих стиль [10]. У дев'яності роки існувало досить багато стилей, відмінних від себе. Але суть відбувалась в тому, що з одного

боку панування романтизму та мінімалізму, навіть гламурного шику, де переважно були популярні яскраві вичурні кольори, гранж був саме одним з тих стилей, коли вулиця переходила до захоплення подіумів. Коли зручний «робочий» одяг був розкішно, широкий низ, вільний верх, лохматі зачіски та інше.

Членування форми. Членування форми в одязі - це техніка конструювання або декорування одягу, яка використовує різні елементи або лінії для створення певного ефекту або вигляду. Це може включати в себе використання різних тканин, фурнітури, розміщення швів, складок, ліній та інших деталей. Членування форми може бути використано для створення візуального ефекту: за допомогою членування форми можна створити певні візуальні ефекти, такі як зменшення або збільшення обсягів, вирівнювання фігури, акцентування певних деталей тощо. Також підкреслення фігури: правильно розташовані елементи членування можуть допомогти підкреслити форму тіла, зробити її більш пропорційною або видовженою. У випадку обраної мною теми, членування форми базувалось на основі аналізу учасників гурту як споживача. Було проаналізовано, завдяки доступній інформації та власним спостереженням із вивченням певних вподобань чи властивих тому чи іншому учаснику стилей, що сприяло як один із головних факторів для розробки колекції. Враховуючи зріст, вагу, об'єми та пропорції фігури, та якісь особливі часті прийоми в одязі для всіх учасників, було прийнято до уваги при створенні костюмів. Членування в колекції варіюється у довжинах виробів, закладання тої чи іншої кількості тканини у складках чи об'ємі тощо.

Силует. Силует в одязі визначається формою та обсягом одягу, який створює візуальну фігуру людини, яка його носить. Силует — це площинно-зорове сприйняття об'ємних форм одягу, чітко обмежених контурами, є основним фактором у виборі модної форми. Силует одягу характеризується ступенем прилягання виробу до статури по лінії грудей, стегон, кроєм рукава, висотою і шириною плечей, довжиною виробу та його шириною внизу. Силует в одязі може змінюватися в залежності від модних тенденцій, історичного контексту, культурних впливів та інших чинників. Силует дає можливість визначити характерні зміни моди в костюмі за певний період. Можна виділити такі

основні види силуетів за формою – прямий, трапецієподібний, овальний, Х-подібний, трикутний. Також силует можна розпізнавати за ступінь прилеглості, такі як прилеглі, напівприлеглі, широкі тощо [44]. Силуети у колекції майже незмінні. Через блоки можна помітити, що усюди форма є майже однаковою, переважно це прямі, широкі або дуже об’ємні силуети, зрідка напівприлеглі чи прилеглі. Прикладом є, коли в одного учасника присутня прилегла сорочка для підкреслення м’язів та рельєфів тіла, коли в іншого це буде просторий комбінезон для більш наявного виділення високого зросту та звичайного типу фігури.

Пропорції. Пропорції в одязі грають важливу роль у створенні збалансованого та гармонійного образу. Існує кілька видів пропорцій, які можна використовувати для досягнення певного ефекту в одязі. Золоте середнє (золотий перетин) - базується на золотому перетині і вважається найгармонійнішим. Він допомагає розташувати елементи одягу так, щоб створити приємний для ока баланс. Золотий перетин - це такий розподіл цілого на дві нерівні частини, при якому менша частина так відноситься до більшої, як більша до всього цілого що дорівнює приблизно $\frac{a}{b} = \frac{b}{a+b} = \frac{1}{1,618} = 1,62 (1,618)$. Відношення або правило «Третій» - цей принцип використовує ділення елементів одягу на треті частини для створення візуальної рівноваги. Вертикальні пропорції - це відношення між вертикальними лініями в одязі, які можуть зробити фігуру більш високою або коротшою, в залежності від того, як вони використовуються. Горизонтальні пропорції - коли між горизонтальними лініями в одязі, які можуть створити враження ширини або вузькості в певних частинах тіла. Виділяють ще два типи пропорцій: складні та прості, які також використовуються у дизайні одягу. Складні (геометричні, ірраціональні) пропорції - пропорції, в яких вирішальне значення має геометрична побудова, основана на ірраціональних відношеннях величин. Прості (арифметичні, модульні, раціональні) пропорції - пропорції, які базуються на відношеннях раціональних (цілих) чисел, а взаємозв’язок частин і цілого. Пропорціональність у колекції змінюється завдяки різним зростам та відповідно пропорціям тіла та типів фігури усіх учасників. При створенні враховувались

індивідуальні вподобання учасників гурту за проведеним аналізом, що найбільше могло б пасувати тому чи іншому солісту. Як наприклад вкорочена сорочка для підкреслення форми талії та витягнення худої фігури, коли в іншого сорочка довгого крою через спостереження про особисті вподобання у комфорті в одязі.

Контраст, нюанс і тотожність в костюмі. Контраст, нюанс і тотожність є принципами узгодження елементів форми, які сприяють утворенню цілісності композиції. Тотожність - повна подібності однорідних елементів, рівності їх форми. Гармонійний зв'язок у цьому випадку заснований на повній подібності фактури, кольору, малюнка, пропорційних і ритмічних побудов. Нюанс – відношення однорідних елементів форми, що наближаються один до одного за подібністю. У нюансних відношеннях подібність виражена сильніше, ніж відмінність, і зв'язки утворюються на явно вираженій подібності чи послідовній зміні композиційних характеристик. Контраст — відношення із сильно вираженою нерівністю порівнюваних однорідних елементів форми. Зв'язок у цьому випадку утворюється за рахунок явно вираженої відмінності та протиставлення [44].

В колекції переважно використовується прийом тотожності або нюансу в кольорах, у фактурі присутній контраст. Кольори обираються темні, з відгуком на історично оригінальні використання таких кольорів у стилі гранж та для передачі атмосфери. В кольорах у костюмах немає якихось контрастів, вони здебільш близькі один до одного по тону, це може бути також відтінки одного обраного кольору, як чорний із сірим. Фактура більш віддає до контрасту, наприклад як поєднання різних по властивостям тканинам, як денім разом із сорочковою тканиною, або щільна костюмна тканина для штанів разом із тоненьким шифоном чи атласом для блузок із додаванням грубих шкіряних ременів.

Симетрія та асиметрія. Симетрія – це співрозмірне розташування елементів в просторі, при якому одна половина ніби є дзеркальним відображенням іншої. Симетрія часто розглядається як основний закон природи. Симетрія є одним з найважливіших засобів досягнення єдності і художньої виразності композиції. Мистецтвознавці пов'язують симетрію з спокійною рівновагою, що створює відчуття спокою і задоволення. Симетрію часто використовують при

геометричному характері рисунку, проте рослинний або квітковий мотиви створюють зазвичай без використання симетричної закономірності. Проте, надмірне використання симетрії в деяких випадках позбавляє виріб виразності і динамічності. Асиметричні композиції з точки зору естетичної цінності не поступаються симетричним. Асиметрія не означає відсутність порядку і закономірності, але цей порядок є складнішим, ніж в симетричних формах. Будь-яка прекрасна природна форма, виріб або витвір мистецтва представляє діалектичну єдність симетрії і асиметрії. Асиметрична форма привертає увагу і цим оживляє та робить більш різноманітним симетричний простір. Але головна умова цілісності асиметричної форми – це її композиційна рівновага. Зазвичай асиметрична композиція застосовується для того, щоб підкреслити динамічне рішення. В колекції переважно використовується прийом асиметрії для виділення більшої динаміки костюмів, корегування візуально фігури, та додавання цікавої картинки для відображення стилю гранж, як чогось хаотичного.

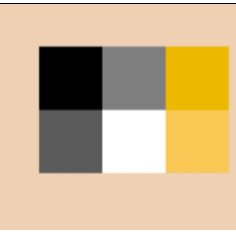

Фактура. Фактурою тканини називається структура її поверхні. Одні тканини є гладкими, інші мають яскраво виражену рельєфну фактуру. Від неї залежить зовнішній вигляд полотна — візерунок, рельєфність, блиск чи матовість, а також тактильні відчуття від тканини. При створенні колекції враховувалися характеристики обраного стилю гранж, сутність якого є щось бунтарське, вільне, що може асоціюватись із вибором контрастності у фактурах. Денім, який є більш щільним, матовим та шорсткий, із гладкою, глянцевою костюмною тканиною.

Колір. Колір - це властивість викликати певні зорові відчуття у відповідності зі спектральним складом і інтенсивністю видимого випромінювання, що відбивається чи випускається. В таблиці 2.1. представлено елементи аналізу колориту та геометричної форми моделей одягу авторської колекції. У дизайні одягу при створенні костюмів колір є чи не найважливішою частиною. Через кольори передається уявлення про тематику костюма, може включати в себе історичні підтексти, підкреслити певні деталі завдяки кольоровим прийомам [45]. Оригінальний гранж це щось про темні, понурі кольори та відтінки. А саме, чорні, коричневі темно сірі, зелені, сині, червоні та інші. Подеколи деякі деталі можуть бути білих кольорів. Одним з важливих елементів гранжу є денім, тому в колекції використано колір натурального нефарбованого природнього деніму – індіго

(темно синій колір), також популярні були фланелеві сорочки у клітинку, тому використано тканину із клітковим принтом у темних червоних із зеленим відтінків.

Таблиця 2.1

Матриця колекції с елементами аналізу колориту та геометричної форми моделей одягу

	 <p style="text-align: center;">1 2 3 4 5 6 7 8</p>
	 <p style="text-align: center;">9 10 11 12 13 14 15 16</p>
	 <p style="text-align: center;">17 18 19 20 21 22 23 24</p>
	 <p style="text-align: center;">25 26 27 28 29 30 31 32</p>

Декорування. Декорування одягу - це процес додавання додаткових деталей, оздоблень, вишивки, аплікацій, вишивання, камінців, стрічок, мережива або інших прикрас на одяг для того, щоб зробити його більш привабливим, цікавим або виразним. Техніки декорування одягу можуть бути дуже різноманітними і включати такі елементи, як вишивка - це процес вишивання різнокольоровими нитками або бісером на тканину для створення зображень, орнаментів чи тексту; аплікація - це техніка декорування, при якій вирізані з тканини або інших матеріалів деталі пришиваються або наклеюються на основний матеріал. Під час розробки колекції та аналізу теми, було використано певні декоративні елементи що відповідають обраному стилю та інші.

У двох сценічних блоках, які найбільш відображають обрану тему, представлені відповідні види декору. В перших сценічних образах присутні ремені, в більшості велика кількість обмотані навколо тіла, одягу та різними способами кріплення. Ремені є одними з головних декоративних приладь піратів, які були призначені як суто для стильного контексту, так і для практичності зберігати зброю. Так само ремені використані в другому сценічному блоці, з додаванням використання канатів, теж як посилення на концепт піратського корабля. Для декорування біли обрані саме ці блоки, так як вони є сценічними, тобто для посилення відчуття концепту та яскравості костюмів для сцени під час виступу було чітко відображення ідеї. Також, при цьому враховувалось те, щоб під час виступів певний декор не заважав призначенню. Ще однією невеликою деталлю є використання машинної вишивки. А саме, було відтворено декілька варіантів логотипів гурту, які були використані ними у своєму концепті. Відображення логотипу дає більше прив'язки до відчуття створення певних костюмів спеціально саме для певних людей та підкреслення їх концепції.

Висновки до розділу 2

Другий розділ курсової роботи присвячений ескізній розробці колекції сучасного одягу для музичного гурту. В ході роботи було визначено домінуюче образне рішення колекції на основі аналізу творчості та образів учасників гурту

ATEEZ. В якості важливої складової образного рішення був використаний архетип образу пірата в європейській культурі, зокрема в кінематографі та інших видовищних мистецтвах. В розділі представлено також результати дослідження актуальних тенденцій в сучасній моді і окремо – аналіз апсайклінгу як методу дизайну. Завершує розділ презентація концепції творчої колекції та опис її чотирьох блоків.

РОЗДІЛ 3 КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

В третьому розділі кваліфікаційної роботи представлено моделі, обрані для виконання у матеріалі, та їх технологічно-конструкторські аспекти процесу створення. На цьому етапі роботи головним завданням є визначення найкращих методів створення окремих моделей колекції. Для цього було проаналізовано сучасні тенденції моди в галузі дизайну, конструювання та моделювання. В даному розділі представлені основні методи розробки первинної конструкції та методів моделювання, а також технічні малюнки моделей і таблиці з необхідною інформацією для виконання колекції. Особливо при виборі методів моделювання було враховано найбільш вдалі способи для тої чи іншої моделі, саме графічно-розрахунковий або макетний методи. Для вдалого втілення задуму було підібрано відповідні матеріали та фурнітуру.

3.1. Вибір моделей для проектування

Для виготовлення в матеріалі було обрано три одиниці з різних образів. Всі моделі належать до сценічного блоку гранж, а саме: вкорочена сорочка, джинси та жилетка. Цей блок було обрано для відтворення у матеріалі, оскільки він найбільш за все передає атмосферу обраного стилю. Хоча блок і називається сценічний і має призначення для виступів на сцені, але так само його можна носити і на повсякденній основі. Це також було важливим аспектом, щоб виступ був максимально комфортний, але при тому яскравий.

Опис зовнішнього вигляду сорочки

Сорочка чоловіча для молодшої вікової групи повсякденного призначення. Виконана з джинсової тканини темно синього кольору та костюмної тканини з принтом у клітинку. Силуету широкого, довжина вкорочена на рівні талії, з вшивними рукавами та класичним стояче-відкладним коміром.

Пілочка та спинка складаються з двох однакових частин, права – з костюмної тканини, ліва – з деніму. На двох деталях пілочки накладні кишені. В рукава вшиті манжети. Горловина оброблена коміром зі стойкою.

Деталі спинки оброблені середнім французьким швом. На лівій пілочці є 4 гудзика на відстані 5 см одна від одної. На правій пілочці є 4 петлі, відповідні до розміру та розположення гудзиків. Рекомендовані розміри: 88-102, зріст 164-176, 0-3 повнотні групи.

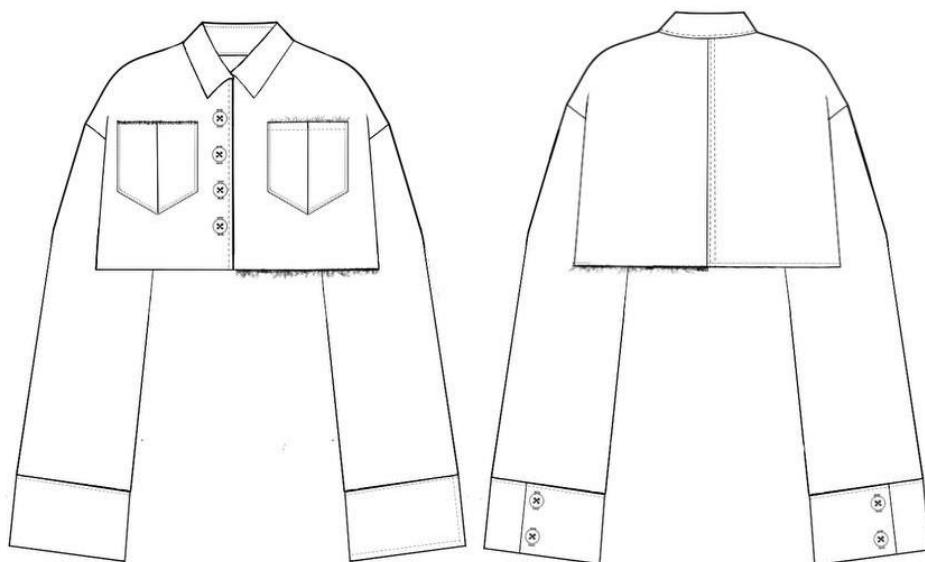

Рис. 3.1. Технічний рисунок сорочки. Вигляд спереду та ззаду

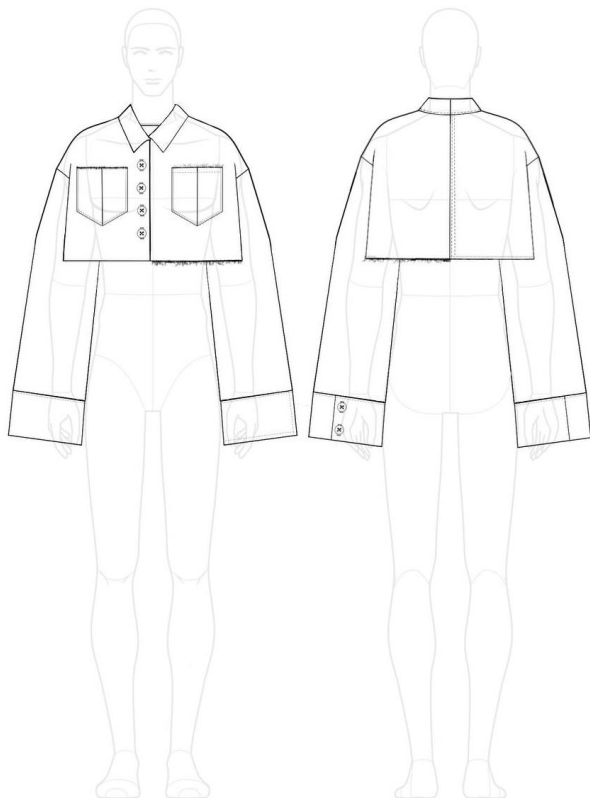

Рис. 3.2. Зображення сорочки на умовно-пропорційній фігурі

Рис. 3.3. Зображення сорочки в кольорі

Опис зовнішнього вигляду жилетки

Жилетка чоловіча для молодшої вікової групи повсякденного призначення. Виконана з джинсової тканини темно синього кольору. Силуету широкого, довжина до стегон. Пілочка складається з двох однакових частин та кокеток, спинка складається з однієї суцільнокрійної частини та однієї кокетки. На лівій та правій деталях пілочки є накладні кишені, дві нашивні та дві нашивні та дві нашивні із клапаном. Пройма оброблена обшивкою, горловина не оброблена. Деталі кокеток з'єднані французьким швом з оздоблювальною строчкою. Рекомендовані розміри: 88-102, зріст 164-176, 0-3 повнотні групи.

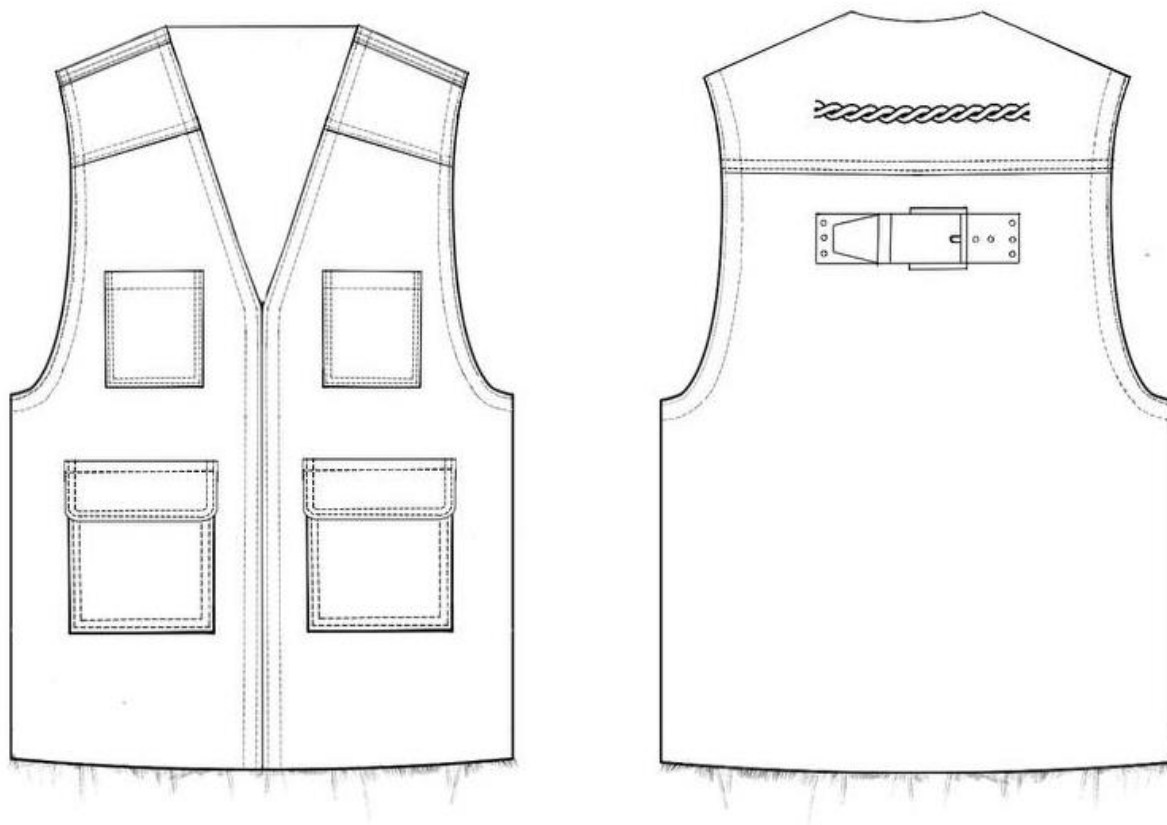

Рис. 3.4. Технічний рисунок жилетки. Вигляд спереду та ззаду

Рис. 3.5. Зображення жилетки на умовно-пропорційній фігурі

Опис зовнішнього вигляду штанів

Штани чоловічі для молодшої вікової групи повсякденного призначення. Виконані з джинсової тканини темно синього кольору. Силуету широкого, довжина до підлоги. Ліва та права пілочки мають по одній накладній кишені. На двох деталях передніх полотнищ накладні кишені. Також на двох задніх полотнищах по одній накладній кишені.

Бокові шви штанів оброблені французьким швом та оздоблювальною ниткою білого кольору. Середній шов із задньої частини штанів оздоблений потайною блискавкою довжиною 18 см. На задніх полотнищах є виточки: по одній на кожній половинці. Пояс штанів оброблен обшивкою, в яку вдягнуто шнурок для зав'язки крізь петлі на передніх половинках. Рекомендовані розміри: 88-102, зріст 164-176, 0-3 повнотні групи.

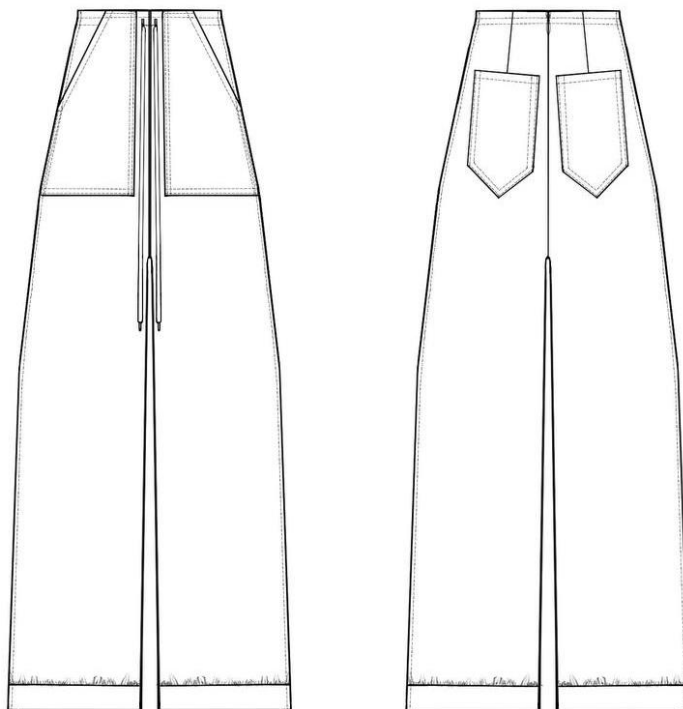

Рис. 3.6. Технічний рисунок штанів. Вигляд спереду та ззаду.

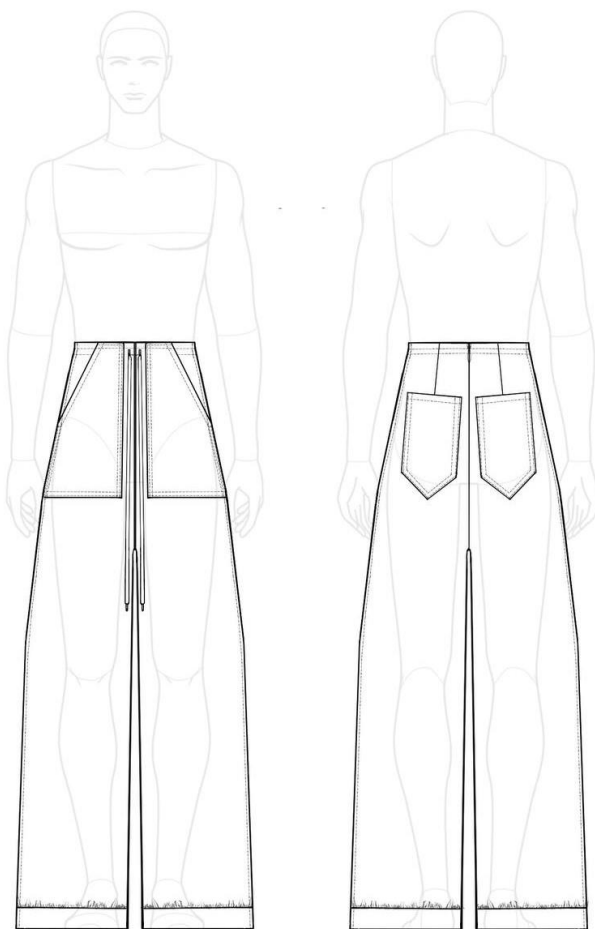

Рис. 3.7. Зображення штанів на умовно-пропорційній фігурі

3.2. Вибір матеріалів для виготовлення моделей колекції

При розробці ескізів врахування майбутніх використаних матеріалів є важливим аспектом. В процесі обмірковування варто звертати увагу на характеристики та властивості тих чи інших тканин, щоб розуміти потенційність максимальної передачі потрібної форми з паперу у житті. На це впливає щільність тканини, ступінь прозорості та драпірування, еластичність, м'якість та фактура поверхні тощо. В обраному блоці всі моделі виконані з однакових матеріалів, тому що це відображає задану концепцію колекції.

Основною тканиною є денім або джинс. Головним елементом оригінального стилю гранж, який зберігається і досі є джинси, рвані, потерті, з різними ефектами та безліч варіантів. Історія джинсової тканини налічує вже не одне сторіччя. Джинси (англ. jeans) – штани з щільної бавовняної тканини, пофарбованої, найчастіше, в колір індиго.. Винахідником джинсів є Леві Страусс, який вперше зшив їх в якості робочого одягу в 1853 році. Трохи пізніше Леві Страусс став шити джинси не з парусини, а з щільної бавовняної тканини діагонального переплетення – саржі, яка стала називатись «денимом» Вже в середині 19 століття в Америці із джинсової тканини почали виготовляти одяг для ковбоїв та золотошукачів. Денім є тканиною саржевого (твіллового) переплетення. Малюнок тканини при саржевому переплетенні характеризується діагональними лініями, що проходять під кутом до основи. Пряжа для виготовлення деніму буває двох типів: кручена кільцевого способу прядіння і пневмопряжа. Використання крученої пряжі надає тканині додаткову міцність, м'якість і формує однорідну поверхню. Для підвищення міцності основу шліхтують: проклеюють кожну окрему нитку крохмальними або спеціальними полімерними сумішами. Джинсову тканину виробляють переплетенням ниток основи, зазвичай пофарбованими індиго в синій колір, та незафарбованого утоку.

Джинсова тканина доступна в різних кольорах, але найпоширенішою є джинсова тканина кольору індиго, в якій нитка основи забарвлюється, а нитка утка залишається білою. Внаслідок переплетення саржі з основою на одній стороні тканини переважають сині нитки основи, а на іншій стороні переважають білі нитки утока. Таким чином, джинси, виготовлені з цієї тканини, мають переважно білий

колір усередині. Для отримання деніму інших кольорів (зокрема чорного) застосовуються барвники.

У сучасному швейному виробництві використовуються різні види джинсової тканини. Розглянемо ті, що найбільш часто зустрічаються.

1. Сира джинсова тканина або суха джинсова тканина (англ. Raw denim fabric) – такий вид джинсової тканини в процесі виробництва не перуть після фарбування. Він темний, жорсткий і дуже міцний. Колір тканини з часом зникає, що багатьом подобається. Використовується для виготовлення класичних джинсових штанів.

2. Бавовняний саржевий денім (англ. Cotton serge denim) є традиційним видом джинсової тканини. Він виготовлений з 100 % бавовни саржевого переплетення, має яскраво виражений діагональний малюнок, характеризується підвищеною міцністю і зносостійкістю

Варіантами механічної обробки поверхні джинсових виробів є:

- піскоструминна обробка;
- брашірування;
- загальне тертя

Використання ефекту стирання «destroy» дозволяє надати виробу вигляду легкої зістареності, додати всілякі дірки, подряпини, порізи, потертості і т.п. Характерний зовнішній вигляд досягається завдяки ручному обробленню джинсової тканини спеціальними апаратами з різними насадками, аж до наждачного паперу. Останній використовується для нанесення ефекту на відносно великі площі: по краю кишень, низу штанів або спідниць, верху паска. Різноманіття насадок дозволяє «руйнувати» краї кишень, низ штанів, поясу і будь-які інші частини джинсів

Отримання спецефектів на джинсовому одязі останнім часом набуло масового характеру. В багатьох випадках це вже не імітує старість і поношення на нових джинсах, а представляє самостійну і, навіть, самодостатню течію молодіжної моди. Спецефекти можна класифікувати досить умовно, так як один і той же ефект може бути отриманий принципово різними технологічними прийомами. Химерні комбінації спецефектів можуть створювати витвори арт-моди в одязі, вартість яких в де-

сятки разів перевершує вартість не тільки класичного варіння, а й звичайного готового виробу. Безмежність поля діяльності може бути показана на прикладі отримання простої світлої плями на джинсовому одязі. Її можна нанести різними способами: піскоструминною обробкою, лазером, щіткою, шкіркою, бруском, пігментом і витравленням, аерозольно, валиками, пензлями

Основними перевагами тканини є: простота у догляді, гігроскопічність, підвищена міцність, сполучність з іншими видами текстилю та універсальність використання. Незалежно від складу тканина джинс надовго зберігає свою міцність та довговічність. Чудові характеристики та якість дозволяють використовувати її для виготовлення практично будь-яких речей, завдяки чому джинсовий одяг ось уже понад 150 років не виходить із моди. Також однією з головних переваг є доступна ціна на джинсовий одяг, внаслідок чого вона користується широким попитом у всіх верств населення. Дизайнерська джинса містить багато видів декору. Вона може бути із жакардовим малюнком, містити написи, мати ефект хаотичної вивіреності. Сьогодні джинсова річ обов'язково входить у будь-який гардероб.

Переваги та недоліки. Денім відомий своєю зносостійкістю та міцністю. Але до інших переваг можна віднести і інші:

- не обмежує руху;
- тривале збереження зовнішнього вигляду;
- гігроскопічність;
- добре пропускає повітря;
- гіпоалергенність.

Недоліки джинсової тканини аналогічні недолікам всіх матеріалів, до складу яких входить звичайна бавовна. Після прання джинсові речі дають усадку, а також мнуться. Також особливої уваги потребує обробка швів під час пошиття виробів з джинси, оскільки краї тканини можуть обсипатися. Деякі види джинсової тканини при пранні линяють, характерний колір блідне, особливо на місцях згинів. При недотриманні рекомендацій щодо догляду, джинсова тканина дуже швидко втрачає привабливість зовнішнього вигляду [48].

Всього використуваних тканин два різновиди, другий з яких це костюмна тканина у клітинку Другим, мабуть, примітним елементом гранжу були фланелеві сорочки у клітинку, тому відповідно було обрано саме такий варіант. Костюмна тканина - це категорія матеріалів, з яких шиють переважно чоловічі, жіночі та дитячі костюми, ділові чи повсякденні. Основні характеристики таких видів текстилю: здатність тримати форму, стійкість до тертя, висока повітропроникність, незалежно від густини. Склад костюмних тканин може бути різним. Для пошиття зимових варіантів одягу використовуються полотна із високим відсотком вовни. Для теплих сезонів максимально підходять тканини з бавовни, льону, віскози, синтетики різної щільності. Переваги та недоліки використання костюмних тканин

Головні переваги костюмних тканин такі:

1. Незмінність - тканини майже не мнуться, завдяки чому вироби зберігають форму протягом усього робочого дня.
2. Високий ступінь повітропроникності – навіть найтепліші та щільніші тканини забезпечують ідеальний повітрообмін, що гарантує максимум комфорту.
3. Гігроскопічність - костюмні тканини добре вбирають надлишки вологи.
4. Гарний вигляд.
5. Невибагливість у догляді - більшість костюмних тканин не завдадуть вам клопоту у пранні або в прасуванні.
6. Практичність та зносостійкість, стійкість до постійного тертя.
7. Стійкість кольорів — переважно костюмні матеріали не линяють і не вигоряють на сонці.

До мінусів цієї категорії текстилю можна віднести той факт, що навіть найтонші види костюмних тканин мають деяку щільність, і в спеку в такому одязі не дуже комфортно. Також через щільність матеріали можуть певною мірою обмежувати рухи.

Денім та костюмна тканина є досить універсальними матеріалами, з яких можна створювати безліч різновидів одягу: сукні, штани, спідниці та куртки. Використання підійде як для моделей повсякденного споживання, так і для створення унікального урочистого образу.

В обраних моделях присутні елементи, які потребують додаткового укріплення для утримування форми, як деталі кишень, пояси, коміри, манжети тощо. Тому наявність дубльованого клейового матеріалу є обов'язковим.

Дублерин - це матеріал, який застосовується для надання жорсткості та форми різним деталям одягу. Зазвичай він виготовляється з тонкої тканини, покритої термо клейовим шаром з одного боку. Дублерин застосовується для зміцнення країв, комірів, манжет та інших деталей, щоб вони залишалися у формі та не деформувалися з часом. Він може бути різної щільності та товщини, що дозволяє вибрати відповідний для конкретного проекту.

Плюси:

1. Жорсткість і форма: Дублерин допомагає тримати деталі одягу у формі та запобігає їх деформації з часом.
2. Легкість використання: Дублерин легко наноситься на тканину та фіксується за допомогою праски чи преса.
3. Різноманітність: Дублерин доступний у різних щільностях та товщинах, що дозволяє вибрати відповідний для конкретного проекту.

Мінуси:

1. Жорсткість: Використання дублерину може надавати виробу жорсткішу структуру, що не завжди бажано.
2. Обмеження у застосуванні: Дублерин найбільше підходить для жорстких деталей, таких як коміри або манжети, і може бути не найкращим вибором для більш м'яких і рухливих елементів одягу.

Так як видів основних тканин всього два, щоб урізноманітнити пакет, було обрано три різних вида деніму. Нижче наведено додаткову характеристику про використанні матеріали.

Таблиця 3.1.

Структурні параметри текстильних матеріалів

№	Призначення	Назва тканини	Оформлення поверхні	Здатність до драпірування	Щільність	Сировинний склад,	Ширина, см
1	Для виготовлення штанів.	Денім	Однотонна	Середня	345 г/кв. м	Бавовна 98%, Еластан 2%	159
2	Для виготовлення жилетки	Денім	Однотонна	Середня	357 г/кв. м	Бавовна 99%, Еластан 1%	161
3	Для виготовлення сорочки	Денім	Однотонна	Середня	326 г/кв. м	Бавовна 100%	150
4	Для виготовлення сорочки	Костюмна тканина	Клітинка	Сильна	160 г/кв. м	Вівкоза 34%, Поліестер 64% Еластан 2%	150
5	Дублювання	Дублірін	Однотонна	Мінімальна	35 г/кв. м	Поліестер 100%.	150

Вище згадувалось про важливість догляду за кожним видом тканин, а нижче наведені символи та їх значення, що використовують безпосередньо вже у готовому виробі. Догляд за джинсовою тканиною також заслуговує на увагу. Оскільки до складу тканини входить бавовна, то при пранні вона може дати усадку, втратити насиченість кольору. Тому прати речі з джинсу рекомендується окремо від інших речей і суворо дотримуватися рекомендацій виробника, вказаних на ярлику.

Загальні рекомендації при пранні джинсових виробів:

- прати тільки у вивернутому на виворот виді, попередньо видаливши все з кишень;
- блискавки та гудзики повинні бути обов'язково застебнуті;

- якщо виріб має аплікації або нашивки, його поміщають у спеціальний мішок;
- температура води має перевищувати 40 градусів;
- краще використовувати рідкі засоби для прання;
- не замочувати;
- не використовувати хімічні речовини для виведення плям чи відбілювання, а плями можна видаляти, використовуючи господарське мило
- обов'язково використовувати додаткове полоскання.

Після прання не слід залишати виріб із джинси довгий час у мокрому стані, не можна його сильно викручувати, а краще дати воді стекти. Сушіння має здійснюватися на свіжому повітрі, але тільки не під прямим сонячним промінням. Прасувати вироби з джинсової тканини не обов'язково, але ця процедура дозволяє позбавитися жорсткості, яка з'являється у тканини після прання.

Тканини для костюмів дуже різні, і правила догляду дуже відрізняються. Загальні ж рекомендації такі:

- прати одяг із костюмних тканин рекомендується у прохолодній воді не вище 40 градусів;
- прасувати костюми рекомендується з використанням тонкої тканини - інакше може з'явитися блиск, що псує зовнішній вигляд речі;
- зберігати одяг з костюма краще на плічках.

У випадку створеної колекції було використано необроблений денім, тому в залежності від цього особливості догляду можуть відрізнятись. Таблиця розроблена для маркування догляду за денімом. Ці символи дозволяють отримати необхідну інформацію про певний виріб та рекомендації до його експлуатування та збереження належного вигляду як можна довше.

Таблиця 3.2.

Символи та вимоги догляду за текстильними матеріалами

Символи по догляду	Значення символів
1	2
	<p>Не прати</p> <p>Будьте обережні, коли побачите цей символ на власному одязі. Одяг з цим символом прання на етикетці не можна прати у пральній машині. Ніколи не кладіть їх у пральну машину та не потрібно прати вручну. Швидше за все, їм потрібна хімчистка.</p>
	<p>Не віджимати</p> <p>Якщо ви бачите цей символ, не викручуйте тканину, щоб видалити зайву воду, оскільки віджимання може пошкодити волокна. Натомість обережно притисніть тканину (або поверніть її в товстий рушник), щоб видалити воду.</p>
	<p>Цей символ прання означає, що ваш одяг можна прати тільки вручну. Але не хвилюйтесь, адже багато пральних машин мають програми делікатного ручного прання, які так само бережуть ваш одяг.</p>
	<p>Символ перекресленого трикутника означає, що не можна використовувати відбілювач. Якщо ви бачите цей символ, переконайтеся, що ви використовуєте гарний миючий засіб для кольорових речей або те, що не містить оптичних освітлювачів, які висвітлить ваш одяг.</p>
	<p>Прасування при 150°C</p> <p>Символ праски з двома точками означає прасування при температурі максимум 150 ° C. На багатьох моделях праски такий температурний режим також позначений двома точками.</p>
	<p>Хімчистка</p> <p>Коло – загальне позначення для хімчистки на етикетках одягу</p>
	<p>Можна сушити в сушильній машині</p> <p>Квадрат з колом посередині означає, що одяг можна сушити в сушильній машині.</p>

Використання якісних ниток та фурнітури забезпечує подальшу зносостійкість виробу, тому вкрай важливо ретельно підходити до вибору. Нижче наведена таблиця 3.3. з характеристика використаної фурнітури з обраного блоку для пошиття трьох виробів.

Таблиця 3.3.

Характеристика ниток і фурнітури

Назва	Призначення	Характеристика
1	2	3
Швейні нитки № 100 Coats Epic	Для зшивання деталей виробів із деніму	Тип: армована Склад: армована поліефірна швейна нитка 100% поліестер Покриття: полімерне Тип сировини: хімічний Вид за способом обробки нитки: матова Колір: акційний колір 09882 т., синій Намотка: 1000 м
Швейні нитки № 120 AMANN Saba	Для зшивання деталей виробів з костюмною тканиною	Тип: армована Склад: 100% поліестер Тип нитки: армована Лінійна щільність нитки - 27,8текс Навантаження на розрив - 1200 сН Колір: червоний, 0504 Намотка: 1000 м
Швейні нитки № 120 Alterfil KUPFER Trigan	Для оздоблювальних стрічок та пришивання кишень	Тип: армована Склад: 100% поліестер Покриття: поліефірне Тип сировини: хімічний Вид натуральної сировини: рослинного походження Вид хімічної сировини: штучне Вид за способом обробки нитки: матова Колір: білий, 0002 Намотка: 1000 м

Назва	Призначення	Характеристика
Блискавка засті- бка потаємна	Для застібання шта- нів	Довжина: 18 см Матеріал: бавовна Підвид товару: нероз'ємна Відтінок Тип: потайна Колір: темно-синій
Шнурок взутте- вий	Для зав'язки штанів	Колір: червоний Ширина: 10 мм Матеріал: поліестер
Гудзики	Для застібання сороч- ки	Діаметр: 20 мм Колір: червоний/бордо Матеріал: пластик Вид: на 4 удари
Канат х/б ТЕЕХ	Для декорування жи- летки	Діаметр: 16 мм, Колір: білий, Матеріал: х/б нитка, бавовна
Ремінь	Для декорування жи- летки	Колір: чорний Довжина: 29,5 см Ширина: 4 см Застібка: пряжка-цвях Матеріал: 100% натуральна шкіра

3.3. Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції

Для розробки усіх трьох моделей було взято первинну конструкцію, на основі якої відбувалося моделювання. Також для побудови первинної конструкції було використано розрахунковий-графічний метод моделювання.

Розрахунково-графічний метод – це опис послідовності побудови кресленика деталей у текстовій або табличній формі, розрахункові формули для визначення величин конструктивних відрізків, опис графічних прийомів, які застосовують при побудові кресленика, а також схеми кресленика у зменшеному масштабі з позначенням конструктивних точок і відрізків [46].

Для розробки даної колекції цей спосіб є найкращим, тому що моделі мають широкий та об'ємний покрій, тому не потребують ідеального прилягання як при макетно-муляжному способі. Переваги розрахунково-графічного методу:

- Точність і детальність. Цей метод дозволяє створювати детальні і точні викрійки, що підвищує якість готового виробу.
- Економія матеріалів. Завдяки точним розрахункам і графічному представленню можна мінімізувати відходи тканини.
- Можливість тестування. Дає можливість перевірити різні варіанти дизайну і конструкції без необхідності фізично виготовляти кожен з них.
- Оптимізація процесу. Скорочує час на створення викрійок і підготовку до виробництва, що збільшує загальну ефективність процесу.
- Можливість використовувати стандартизовані розміри і пропорції, що полегшує масове виробництво.

Недоліки:

- Необхідність спеціальних знань. Вимагає від фахівців глибоких знань у сфері розрахунків та графічного моделювання.
- Витрати на програмне забезпечення. Потребує наявності спеціального програмного забезпечення, яке може бути дорогим.
- Обмежена гнучкість. Може бути менш гнучким у порівнянні з ручними методами моделювання, особливо при створенні унікальних, нестандартних дизайнів.
- Залежність від технологій. Вимагає наявності і належного функціонування комп'ютерного обладнання, що може бути недоступним в умовах обмежених ресурсів.
- Потребує часу і зусиль на освоєння, що може бути перешкодою для новачків.

Цей метод, хоч і має свої недоліки, залишається важливим інструментом у сучасній індустрії моделювання одягу, забезпечуючи високу точність і ефективність процесу створення одягу.

Усі базові конструкції були розроблені на індивідуальні параметри за знятими мірками виконавиці колекції (Можиної З.О) розрахунково-графічним способом. Через особливість обраних потенційних споживачів колекції, неможливо про-

вести виміри артистів, тому так як особливості крою за заданою темою, а саме безрозмірний одяг. Так само, як і колекція позиціонує себе більш як гендерно рівна, тому побудова може виконуватись як на базі жіночих конструкцій, так і чоловічих. Але при цьому було проведено аналіз за наявною у доступі інформацією про зріст, вагу та приблизні пропорції фігури, щоб отриманий результат готових виробів задовольняв споживачів.

Сорочка та жилетка моделювалися на основі розроблених базових лекал на індивідуальні параметри. Спочатку було розроблена базову конструкцію плечового виробу. Нижче наведені мірки та їх значення, які необхідні для побудови плечових виробів.

Таблиця 3.4

Данні для конструювання плечових виробів

Найменування	Значення, см
От	77
Ост	101
Ог	100
Вб	20,5
Шпп	19,5
Шс	18,3
Д.в.	60
Цг	10,2
Шг	21
Гг	36
Дтс	40,3
Дтс1	42,5
Дтп	44,5
Др	61
Шпс	20,5
Шп	12,5
Впс	38
Впкп	24

Жилетку було розширено та подовжено по деталях пілочки з урахуванням суцільнокроєного підбору та спинки. Горловина при цьому була подовжена до рівня грудей у V-образній формі. На рівні початку грудей на передній частині та на

рівні лопаток по спинці було відокремлено за змодельовано кокетки. Для ефекту спущеного плеча його довжину також було збільшено. Лінія пройми була опущена. Жилетка без рукавів, тому пройма оброблена обшивкою, яка моделювалась по лінії пройми. Горловина залишається необробленою. На тканині лекала спинки розташовані на згині, так як деталь спинки одна суцільнокрійна. Пілочка відповідно ближче до зрізів. Після розкрою, спочатку було зшито усі кокетки між собою швом у рамку. Наступним етапом було з'єднання деталей пілочок зі спинкою. Далі було зроблено заміри знаходження кишень, розробка лекал. Всі чотири деталі клапанів для двох накладних кишень із клапанами було продубльовано клейовим дубліриєм та обшиті між собою, після чого усі деталі були нашиті на жилетку. Останнім етапом є декорування: звичайний поясний ремінь було розрізано на потрібну довжину із пряжкою, по боках було зроблено додаткові дірки для пришивання відрізка реміня на спинку жилетки під кокеткою. Другим елементом декору є канат. Канат також було відрізано на потрібну довжину, як і ремінь. Через те, що після вкорочення канату він розв'язується, що було виявлено на пробній частині, він був перев'язаний міцною ниткою з двох боків, після чого підрізається та оброблюється клеєм, що після підсихання дає тримати форму. Після цього канат кріпиться до спинки паралельно зверху реміня.

Сорочка складається з двох пілочок та двох спинок, так як ліва та права частини виконані із різних тканин. Сорочку було також розширено на потрібні заміри з планкою на пілlochці в 3 см. Через вкорочення виробу до рівня вище талії, також було змінено довжину пройми. Лінія плеча більш спущена ніж у жилетці. Після цього було оформлено нову лінію пройми. Відповідно до цього було побудовано викрійку вшивного рукава. Отримані лекала з усіма видозмінами переносяться на тканину з додавання припусків на шви. Ліва половинка сорочки повністю з деніма, а права із костюмної тканини. Розкладка лекал на тканині робиться відповідно з потрібними сторонами. Спочатку дві деталі спинки зшиваються між собою швом у рамку, після чого пришиваються деталі пілочок. Викроєні рукава приметуються до пройми для перевірки відповідності та зшивається. Після пришиття рукавів, вико-

нується замір ширини рукава для розробки манжетів. Усі деталі манжет дублюються клейовою та зшиваються між собою після чого вшиваються в рукава. Далі за наявними лекалами кишень викраюються дві накладні кишені на передні частини. За допомогою ВТО оформлено планку та фіксується ручним стібком для подальшої побудови коміра. Комір викраюється за вимірами горловини із двох видів тканин відповідно до сторін сорочки. Усі деталі коміра проклеюються дублірином, після чого зшиваються між собою та пришиваються у сорочку. На останньому етапі на рівномірній відстані у 5 см на лівій пілочці пришиваються 4 гудзики з відповідними зробленими петлями на правій пілочці. Бокові шви та край виробу по лівій стороні обметані на оверлоку, після чого загинається навиворіт та фіксується прямою строчкою.

Як і плечові вироби, штани також розроблені на основі розрахунково-графічного способи побудови базової конструкції за отриманими мірками. В таблиці 3.5 наведено необхідні мірки та їх значення.

Таблиця 3.5

Данні для конструювання поясних виробів (штанів)

Найменування	Значення, см
От	77
Ост	101
Вс	30
Дбр	110
Двп	107
Двб	107,8
Двзз	108
Дш1	82
Дш2	80

3.4 Розробка конструкції моделей колекції

Для початку було накреслено базисну сітку, в ході якої будувалися первинні конструкції лекал для подальшого моделювання. В процесі моделювання використовувалася базова первинна конструкція, яка розроблена за індивідуальними параметрами, завдяки набутим навичкам конструювання в університеті та додатковими

заняттями на курсах. Ці знання дозволили мати вміння розробляти базові побудови не тільки на типові фігури, а й на індивідуальні власні параметри.

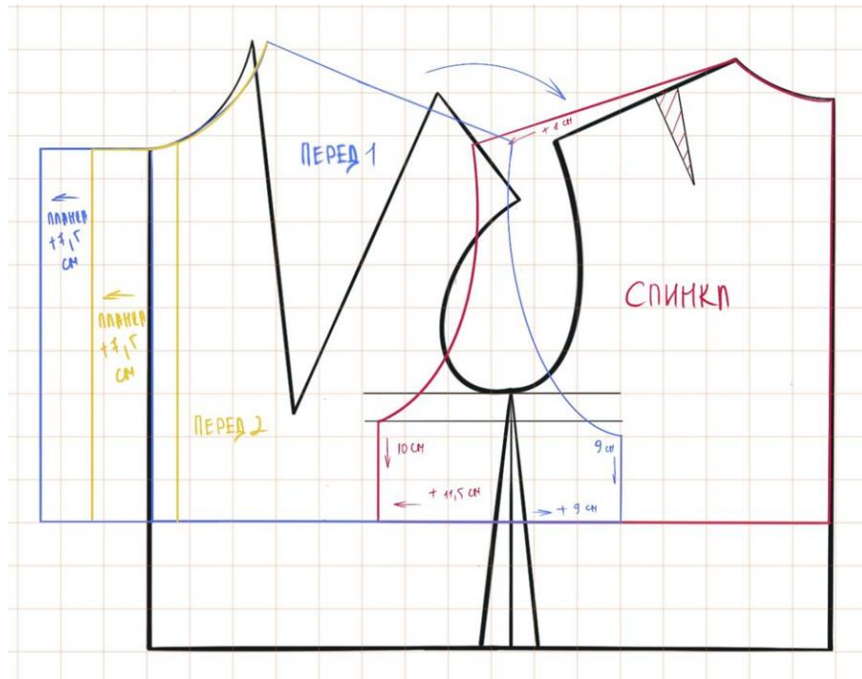

Рис. 3.8. Схема моделювання сорочки

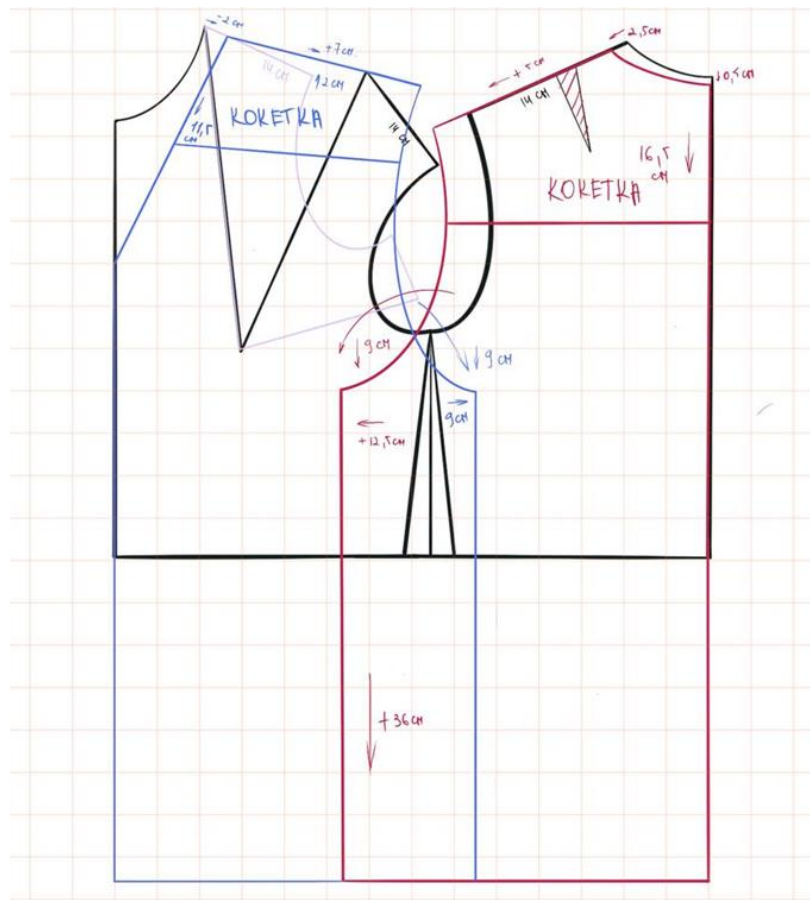

Рис. 3.9. Схема моделювання жилетки

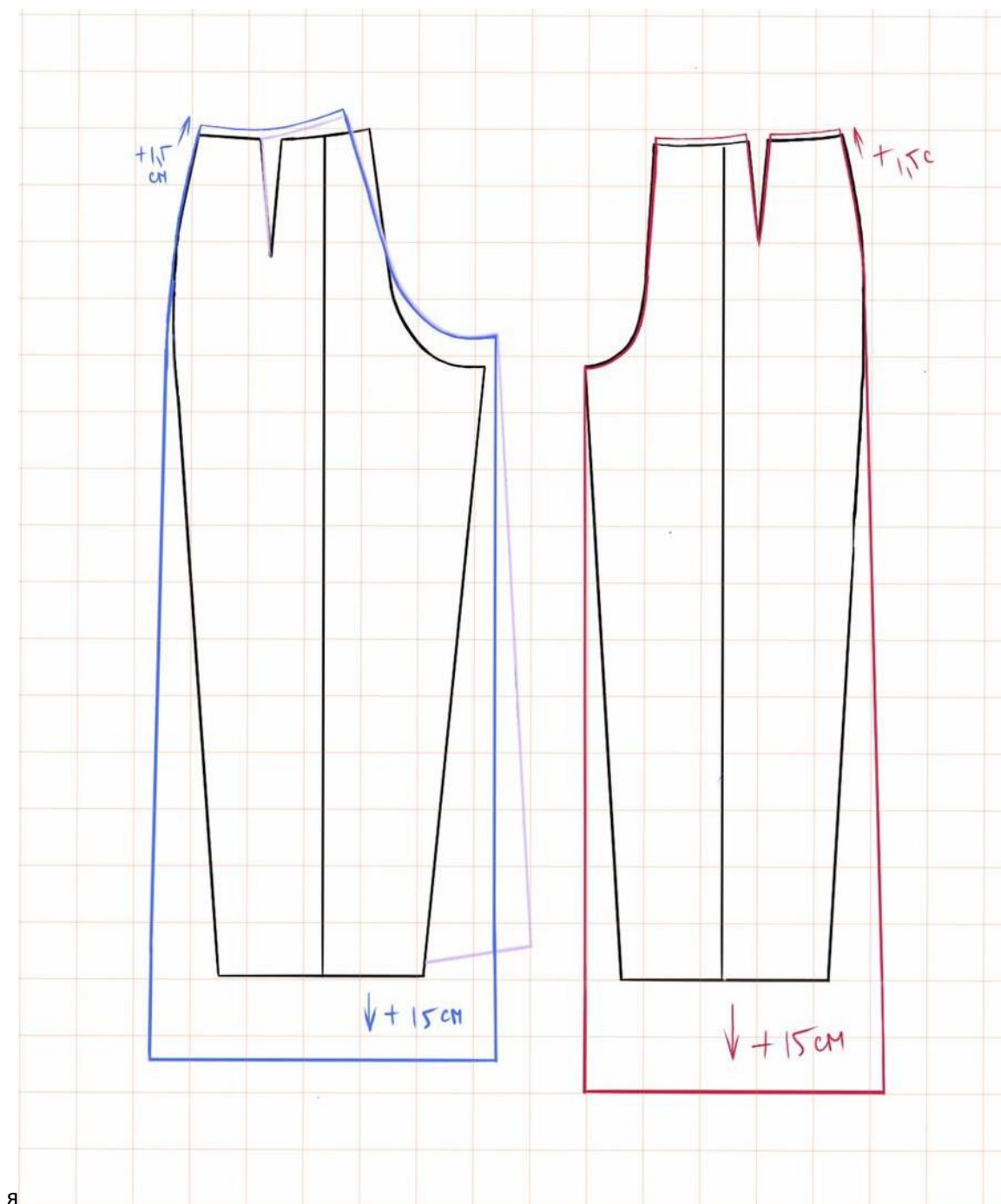

Рис. 3.10. Схема моделювання штанів

В ході розробки лекал та виконання пробних макетів, щоб перевірити достовірність бажаної конструкції, були застосовані різноманітні методи конструктивного моделювання.

В таблицях 3.6-3.8 Представлена специфікація деталей жилетки, сорочки та штанів.

Таблиця 3.6

Специфікація деталей до жилетки

Код деталі	Найменування деталей	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Пілочка	1	2
2	Спинка	1	2
3	Рукав	1	2
4	Комір	2	4
5	Манжети	1	4

Таблиця 3.7

Специфікація деталей до сорочки

Код деталі	Найменування деталей	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Пілочка	1	2
2	Спинка	1	1
3	Кокетка передня	1	2
4	Кокетка задня	1	1
5	Обшивка	1	2
6	Кишені накладні	1	2
7	Кишені накладні з клапаном	1	2
8	Клапан	1	4

Таблиця 3.8

Специфікація деталей до штанів

Код деталі	Найменування деталей	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Переднє полотнище	1	2
2	Заднє полотнище	1	2
3	Кишені накладні передні	1	2
4	Кишені накладні задні	1	2
5	Обшивка передніх полотнищ	1	2
5	Обшивка задніх полотнищ	1	1

Специфікація є важливою деталлю при конструюванні та пошитті. Такі таблиці дають змогу розуміти та контролювати кількість необхідних деталей крою.

Висновки до розділу 3

В заключному розділі був обґрунтований вибір методів конструювання то моделювання, роз'яснення щодо обраних матеріалів та фурнітури для виконання виробів: жилетки, сорочки та штанів. Було проведено аналіз особливостей, переваг та недоліків із характеристик певних способів моделювання. Для якісного процесу було розроблено технічні малюнки відповідно до обраних моделей, виконано огляд на властивості матеріалів, такі як тканини, нитки та фурнітура. Описано послідовність та деталі кожного етапу процесу пошиття та декорування.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Результатом даної кваліфікаційної роботи є розробка колекції та ідеї концептуального створення одягу для музичної групи на основі обраної теми гранжу із прообразом піратів. В процесі роботи були виконані всі завдання, які відповідають вимогам до кваліфікаційної роботи здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 Дизайн. Було виконано такі надані завдання:

- Проаналізовано відомі концепції гранжу в творчості музикантів, артистів та дизайнерів, що працювали у стилі гранж. Досліджено, як музика пов'язана із модою, як стиль певного музичного жанру впливає на характер костюмів.

- В ході аналізу було розглянуто такі аспекти, як пошук форм, кольорової палітри та актуальне перетворення першоджерела в колекцію одягу. Також були проаналізовані сучасні модні тенденції, пов'язані з гранжем, та їх вплив на процес створення модних колекцій.

- Було досліджено, що ідея гранж у моді сьогодні набуває все більшої популярності серед дизайнерів і споживачів, оскільки він відповідає сучасним вимогам щодо простоти, функціональності, комфорту.

- Проаналізовано архетиповий образ пірату в європейській культурі, який в даній роботі виступає в ролі додаткового концепту. Незважаючи на те, що реальне піратство було злочинним і небезпечним, деякі аспекти піратської культури виступають як невичерпне джерело для створення образів у літературі та кінематографі. Серед цих аспектів важливе місце займають ідеї свободи і незалежності, що часто асоціюються із піратами.

- Описано процес розробки гардеробу відповідно до запитів обраного споживача та його особливостей. Проведений первинний аналіз потреб та особливих характеристик членів музичного гурту, як потенційних споживачів; визначено палітру кольорів колекції, та її символіку в одязі.

- На основі результатів аналізу було розроблено ескізи моделей, які включають у себе різні елементи одягу, такі як джинси, спідниці, сорочки, брюки, жилетки, аксесуари.

– Представлено практичний результат кваліфікаційної роботи – виготовлення обраних виробів у матеріалі. Обґрунтовано вибір тканини, фурнітури та процесу створення, а саме: проаналізовано та обрано найбільш вдалі методи конструювання та моделювання з урахуванням особливостей конструкцій моделей в заданому стилі, розглянуто окремі етапи побудови та пошиття трьох одиниць одягу, а також способи їх декорування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. '90s grunge is one of fall 2022's biggest fashion trends. URL: <https://www.nylon.com/fashion/grunge-90s-fashion-clothes> (дата звернення: 30.09.2023)
2. 16 moments that tell the real story behind catwalk grunge, URL: <https://www.vogue.co.uk/fashion/gallery/history-of-grunge-aesthetic-fashion> (дата звернення: 16.10.2023)
3. 1990`s Grunge and its Effect on Adolescents, URL: https://commons.nmu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1139&context=conspectus_borealis (дата звернення: 05.10.2023).
4. 8 K-pop groups for rock fans, from Tomorrow X Together to Dreamcatcher and Xdinary Heroes, URL: <https://www.scmp.com/lifestyle/k-pop/bands/article/3188613/8-k-pop-groups-rock-fans-tomorrow-x-together-dreamcatcher-and> (дата звернення: 28.09.2023).
5. A Brief History of Grunge: The Seattle Sound, URL: <https://theculturetrip.com/north-america/usa/washington/articles/a-brief-history-of-grunge-the-seattle-sound> (дата звернення: 09.10.2023)
6. Accidental Revolution. The Story of Grunge, Kyle Anderson, 2007, 240 с.
7. An Accidental Icon: How Kurt Cobain's Style Brought Grunge to Life, URL: <https://www.lofficielusa.com/fashion/kurt-cobain-90s-grunge-style-impact> (дата звернення: 17.10.2023)
8. Ateez lore. URL: <https://www.atiny.net/storyline/summary> (дата звернення: 19.09.2023)
9. Best Grunge Bands. URL: <https://vocal.media/beat/best-grunge-bands> (дата звернення: 09.10.2023)
10. Big Knits: Grunge's Influence On the World Of Fashion. URL: <https://www.rebelsmarket.com/blog/posts/big-knits-grunge-s-influence-on-the-world-of-fashion> (дата звернення: 09.10.2023)

11. Clothing and Accessories. Real Pirates. URL: <https://sites.google.com/site/realpirates000/home/historical-topics/clothing-and-accessories#> (дата звернення: 17.10.2023)
12. David Carson – ‘the father of grunge’. URL: <https://nvtodorova.wordpress.com/2013/10/16/david-carson-the-father-of-grunge/> (дата звернення: 07.11.202)
13. Fashion of the 90S: прикметні ознаки, культові речі, джерела натхнення. URL: <https://fashionista.ua/blog/fashion-of-the-90s-prikmetni-oznaki-kultovi-rechi-dzherela-natkhnennya-b230.html> (дата звернення: 23.04.2024)
14. Grunge by Marc Jacobs. Why he brought 1992 back to life now. URL: <https://www.thecut.com/2018/11/marc-jacobs-1992-grunge-collection-reissue.html> (дата звернення: 09.10.2023)
15. Grunge is dead : the oral history of Seattle rock music. Prato, Greg. 2009, 478 с.
16. Grunge Pioneers: It Wasn't Just Marc Jacobs Who Looked to Seattle for Inspiration. URL: <https://www.vogue.com/article/90s-fashion-grunge-marc-jacobs-anna-sui> (дата звернення: 08.11.2023)
17. Grunge style basics: how to rock 90s grunge fashion! URL: <https://shilpaahuja.com/grunge-style/?amp> (дата звернення: 09.10.2023)
18. Grunge's influence on fashion URL: <https://www.carlavadan.net/2016/09/grunges-influence-on-fashion.html> (дата звернення: 18.09.2023)
19. In 1993 Marc Jacobs' Grunge Collection Got Him Fired. Now He's Doing It Again. URL: <https://www.elle.com/fashion/shopping/a24749446/marc-jacobs-grunge-redux-collection/> (дата звернення: 08.11.2023)
20. Korean Grunge Outfits. URL: <https://www.fashionchingu.com/blog/korean-grunge-outfits/> (дата звернення: 03.11.2023)
21. Kurt Cobain style: A rock legend who transcends grunge music. URL: https://www.academia.edu/39241568/Kurt_Cobain_A_rock_legend_who_transcends_grunge_music (дата звернення: 13.10.2023)
22. Kurt Cobain's anti-fashion legacy. URL: <https://www.ft.com/content/a6057119-a11d-41a9-a323-8d163ae58dc4> (дата звернення: 20.04.2024)

23. Kurt Cobain's Iconic Style: The Enduring Legacy of Grunge's Unforgettable Fashion Rebel. URL: <https://www.cortis.com/kurt-cobain-iconic-outfits/> (дата звернення: 14.10.2023)
24. Marc Jacobs Is Reissuing His Iconic 1993 Grunge Collection. URL: <https://www.harpersbazaar.com/fashion/designers/a24788771/marc-jacobs-1993-grunge-collection/> (дата звернення: 08.11.2023)
25. Mastering the Art of Grunge Style Now. URL: <https://www.harpersbazaar.com/fashion/trends/g35399640/grunge-aesthetic-fashion/> (дата звернення: 29.10.2023).
26. Moschino Pre Fall 2023 Man Lookbook. URL: https://kendam.com/photos/album/cs_dtqrqfkkruh (дата звернення: 10.11.2023)
27. Nirvana`s Kurt Cobaine in pictures. URL: <https://oneoffvintage.co.uk/blogs/vintage-retro-clothing-blog/music-and-fashion-the-grunge-aesthetic-of-kurt-cobain> (дата звернення: 11.10.2023).
28. Pirate clothing. URL: https://www.elizabethan-era.org.uk/pirate-clothing.htm#google_vignette (дата звернення: 21.10.2023).
29. R13 Fashion Collection. URL: <https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2018-ready-to-wear/r13/slideshow/collection?epik=dj0yJnU9Q0gzOG9DR3Y4d0Z3dnliUTRyWU1i6Hr#1> (дата звернення: 08.11.2023).
30. School of Rock: Guitar solos. URL: <https://www.theguardian.com/music/musicblog/2008/jul/30/schoolofrockguitarsolos> (дата звернення: 11.10.2023).
31. Slammed Then, Celebrated Now, Marc Jacobs's Perry Ellis Grunge Show Was a Collection Before Its Time. URL: <https://www.vogue.com/article/marc-jacobs-perry-ellis-grunge-collection-90s-fashion> (дата звернення: 07.11.2023).
32. The '90s are back — and the decade's style is getting a glamorous makeover. URL: <https://harpersbazaar.com.au/90s-fashion-trend-2022/> (дата звернення: 20.10.2023).

33. The Grunge Aesthetic: Outfits for Men. URL: <https://onpointfresh.com/grunge-aesthetic-outfits-for-men/> (дата звернення: 19.10.2023).
34. The Grunge Diaries: Seattle, 1990–1994. Dave Thompson, 2021, 309 стр.
35. The Grunge Effect: Music, Fashion, and the Media During the Rise of Grunge Culture In the Early 1990s. URL: <https://www.journal.media-culture.org.au/index.php/mcjournal/article/view/147>
36. The Guitarist's Guide To Grunge: Essential bands, gear and players. URL: <https://guitar.com/guides/essential-guide/best-grunge-bands-gear-players-guitars/> (дата звернення: 25.10.2023).
37. The history of the grunge era. URL: <https://www.afflictionclothing.com/blogs/fast-times/the-history-of-the-grunge-era> (дата звернення: 18.10.2023).
38. The origin of "grunge" URL: <https://www.revolutioncomeandgone.com/articles/1/the-origin-of-grunge.php> (дата звернення: 19.10.2023).
39. The pirate Empire. URL: <https://thepirateempire.blogspot.com/2014/11/pirate-costumes-in-pirates-of-caribbean.html> (дата звернення: 02.11.2023).
40. We All Know the Style, but Is There a Grunge Art ? URL: <https://www.wide-walls.ch/magazine/grunge-art-style-design-typography> (дата звернення: 20.10.2023).
41. What is grunge style? URL: <https://lookiero.co.uk/blog/what-is-grunge-style/> (дата звернення: 19.10.2023)
42. What Was 90s Grunge Fashion: A History Lesson for Designers! URL: <https://fashinza.com/fashion-designs/design-tips/90s-grunge-fashion-history-lesson-designers/> (дата звернення: 19.10.2023)
43. Why the Swagger of Vivienne Westwood's 1981 Pirate Collection Resonates 40 Years On. URL: <https://www.vogue.com/article/the-pirate-look-in-fashion-1981-2021> (дата звернення: 29.09.2023)
44. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма, 2008, 340 с.
45. Пашкевич К.Л. Дизайн одягу на засадах тектонічного підходу: методи, засоби, проектні практики: Ч.1. Конструктивне моделювання одягу. Монографія, 2023, 136 с.

46. Пашкевич К.Л. Конструктивне моделювання одягу, 2024, 130 с.
47. Позначення для догляду за одягом на ярликах та етикетках. URL: <https://altair.net.ua/oboznachenija-dlja-uhoda-za-odezhdoj-na-jarlykah-i-jetiketkah/> (дата звернення: 08.06.2024)
48. Сучасні методи оброблення джинсових виробів, URL: https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/456108/mod_resource/content/0/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F_%E2%84%968_%D0%94%D0%B6%D0%B8%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf (дата звернення: 08.06.2024)
49. Чупріна Н. В., Данилко Ю. В. Дослідження художньо-композиційних компонентів музичного напрямку «гранж» з метою проектування актуальної колекції сучасного одягу. *Технології та дизайн*. 2014. № 3. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2014_3_13

ДОДАТКИ

Додаток А. Образи в стилі гранж на сцені та подіумі

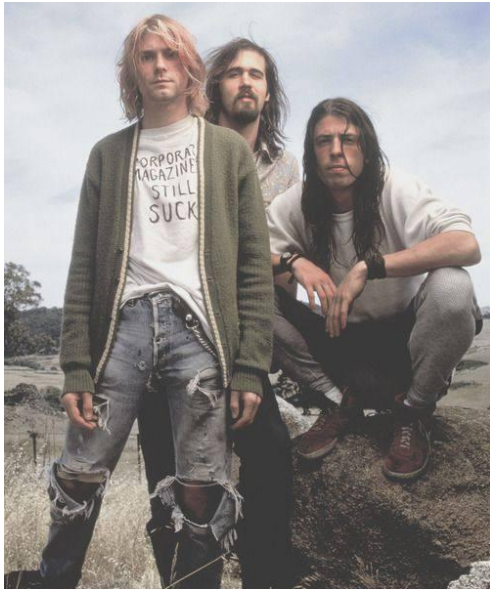

Рис. А.1. Гурт «Нірвана»

Рис. А.2. Гурт «Pearl Jam»

Рис. А.3. Процес запису гуртів

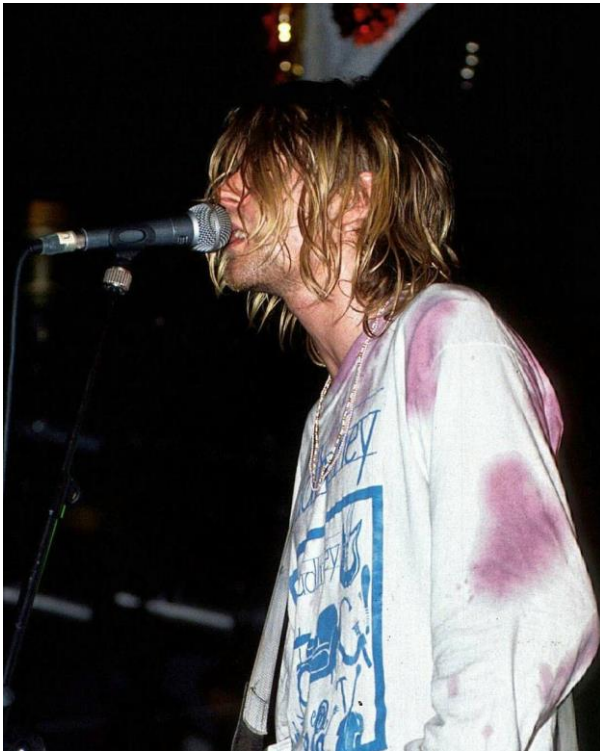

Рис. А.4. Курт Кобейн та його зачіска

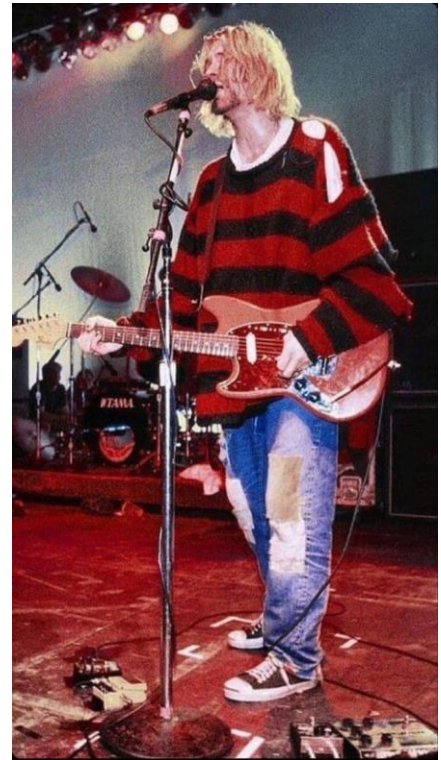

Рис. А.5. Образ у стилі гранж, Курт Кобейн

Рис. А.6. Жіночий образ гранжу

Рис. А.7. Показ бренду R13

Рис. А.8. Бренд YohaniX SS17

Рис. А.9. Футболка із портретом Курта Кобейна, артист Лі Темін

Рис. А.10. Модель Roberto Sipos
GQ Spain November 2018 Issue

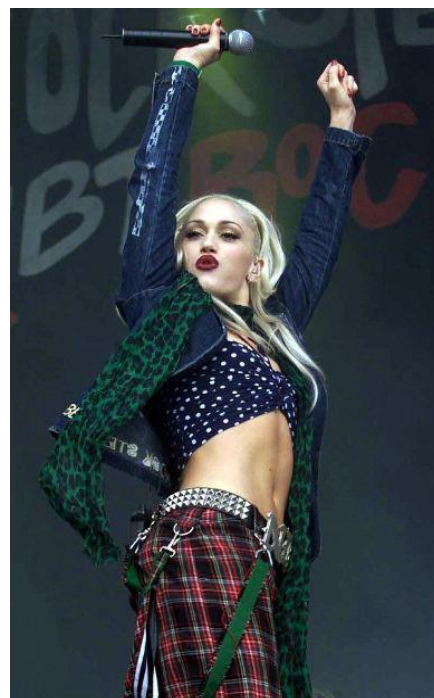

Рис. А.11. Gwen Stefani в образі гранж на фестивалі

Рис. А.12. Колекція бренду R13

Рис. А.13. G-Dragon for Vogue Korea August 2013

Рис. А.14. Приклад взуття, учасник гурту
TXT

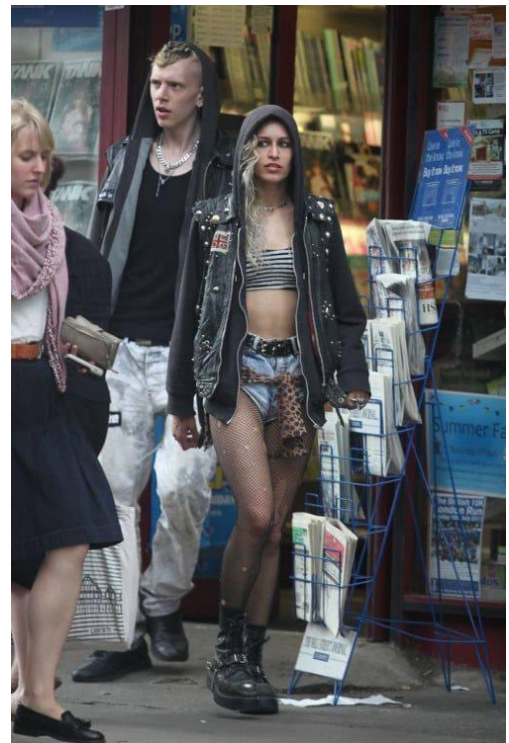

Рис. А.15. Образ в стилі гранж

Рис. А.16. Макіж у стилі гранж.

Рис. А.17. 1990 роки.
Макіж Кейт Мосс

Рис. А.18. Макіяж 90х років.
Drew Barrymore

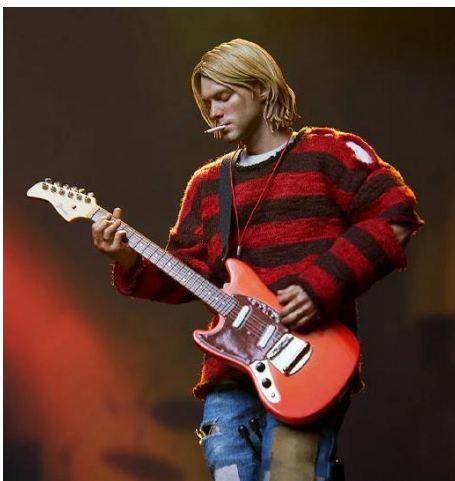

Рис. А.19. Курт Кобейн
у відомому светрі

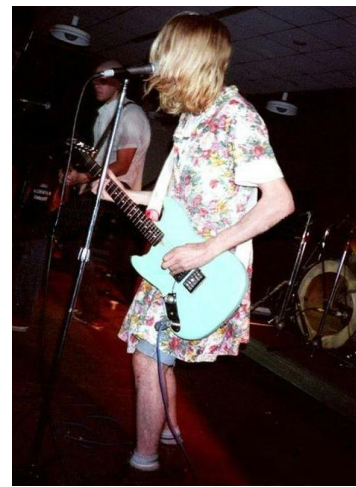

Рис. А.20. Курт Кобейн на сцені
у костюмі

Рис. А.21. Kurt Cobain в сукні для the September 1993 cover of *The Face* magazine.

Рис. А.22. Курт Кобейн в одязі гранжевого стилю

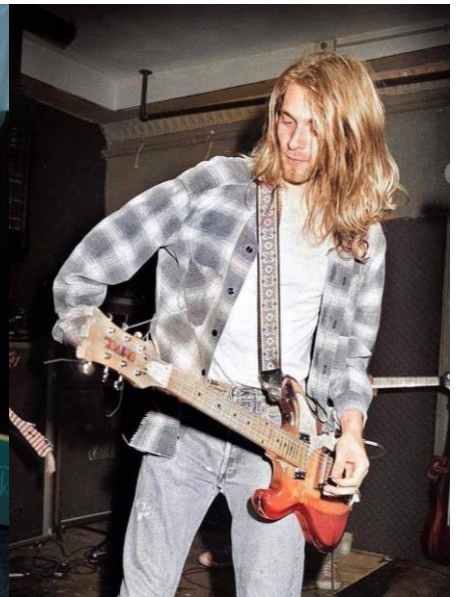

Рис. А.23. Курт Кобейн у фланелевій сорочці

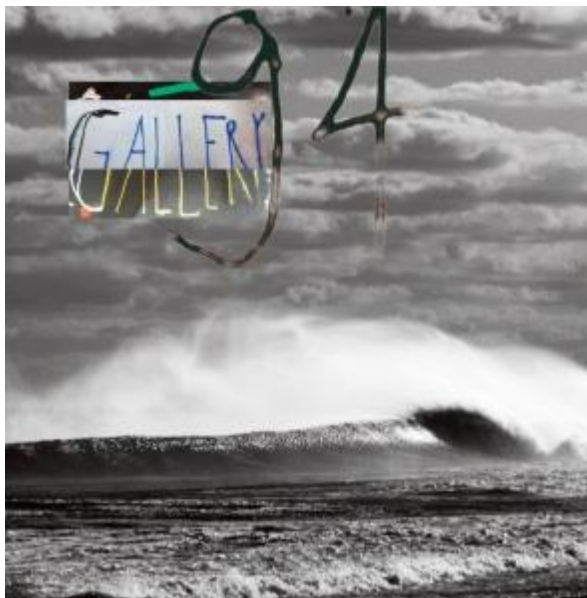

Рис. А.24. Типографіка стилю гранж Девіда Карсона. Робота 1

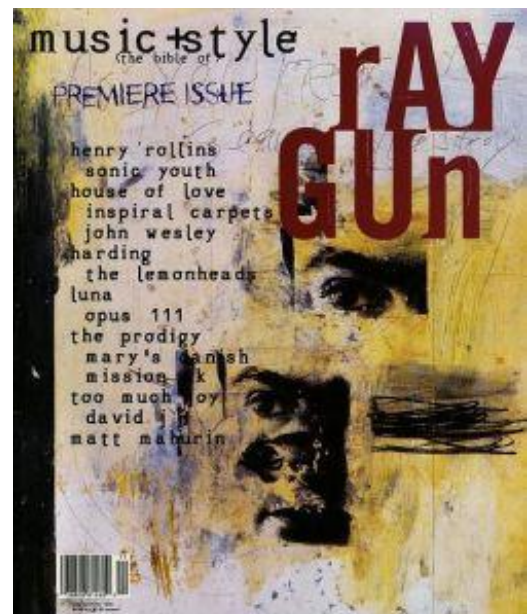

Рис. А.25. Типографіка стилю гранж Девіда Карсона. Робота 2, дизайн для журналу Ray Gun

Додаток Б. Дизайнери та бренди

Рис. Б.1. Колекції 1990-х років Marc Jacobs, Anna Sui та Christian Francis Roth

Рис. Б.2. Колекція Perry Ellis,
Marc Jacobs. Модель
Naomi Campbell

Рис. Б.3. Marc Jacobs for Perry Ellis
Grunge Collection 1992.

Рис. Б.4. Джоні Діпп та Кейт Мосс.
тема піратів, 1981 р.

Рис. Б.5. Колекція Вів'єн Вествуд,
Образ гранж.

Рис. Б.6. No Faith. Скрін із соціальних мереж Instagram

Рис. Б.7. Приклад одягу

Рис. Б.8. Shine Luxury. Скрін із соціальних мереж Instagram

Рис. Б.9. Приклад одягу

Рис. Б.10. Бренд Paradoxe. Скрін із соціальних мереж Instagram.

Рис. Б.11. Приклад одягу

Рис. Б.12. Chopova Lowena Spring 2024,
Ready-to-Wear Collection

Рис. Б.13. R13 Spring 2018 Ready-
to-Wear Collection

Рис. Б.14. Adeam Fall
2023 Reaty-to-Wear
Collection

Рис. Б.15. Egonlab Fall
2023 Menswear

Рис. Б.16. Molly goddard
fall 2022 runway show

Рис. Б.17. Moschino Pre Fall Menswear 2023

Рис. Б.18. Сонхва
у сукні
для журналу ELLE

Рис. Б.19. Сонхва у спідниці
для фото альбому

Рис. Б. 20. Хонджун у
для виступу

Додаток В. Пошуки домінуючого образного рішення колекції

Рис. В.1. Гурт «АТЕЕЗ», кліп «Illusion»

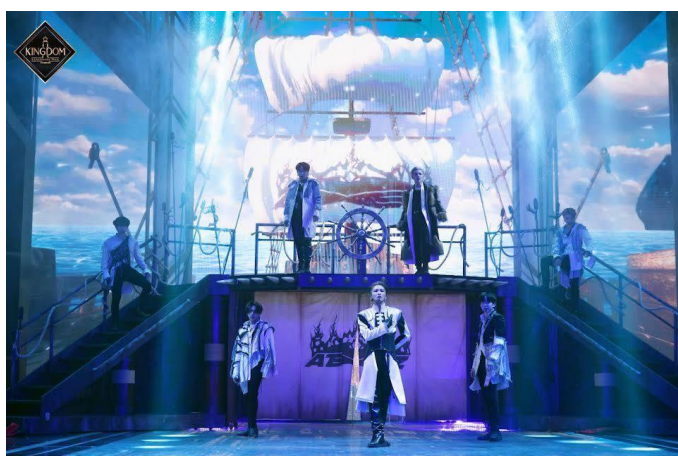

Рис. В.2. Гурт «АТЕЕЗ», сценічний виступ, 2022-2023 р.

Рис. В. 3. Гурт «АТЕЕЗ», концепт пісні «HALA HALA», 2019

Рис. В.4. Гурт «ATEEZ», кліп «Guerrilla», «Don`t Stop», 2022 р.

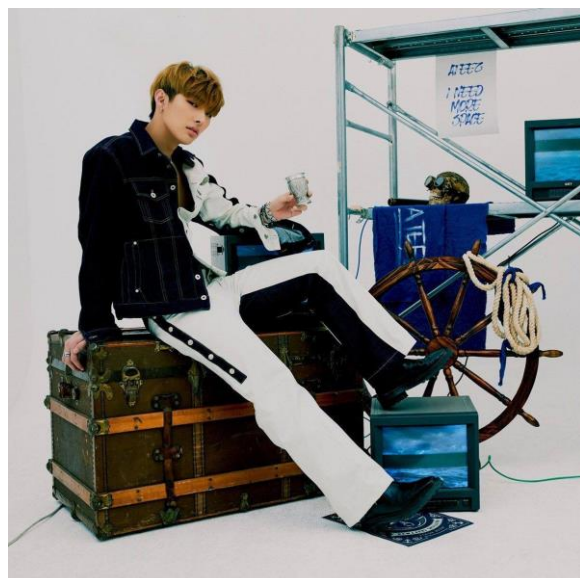

Рис. В.5. Гурт «ATEEZ», концепт фотосесії

Рис. В.6. Гурт «Ateez», кліп «Crazy Form», 2023 р.

Рис. В.7. Гурт «Ateez», кліп «Crazy Form», 2023 р.

Рис. В.8. Гурт «Ateez». Сценічні образи пісні «Crazy Form», 2023 р.

Рис. В.9. Приклад піратського костюма.
Блузки.

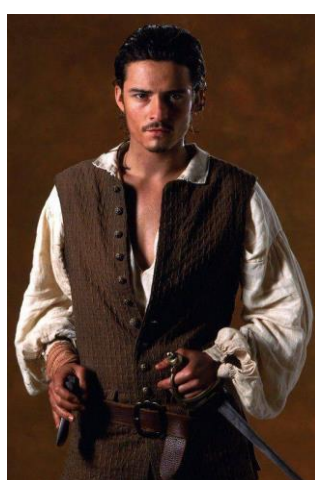

Рис. В.10. Піратський образ.
Штани заправлені у чоботи.

Рис. В.11. Аксесуари в костюмі піратів.

Рис. В.12. Головний убір піратів.

Рис. В.14. Костюм
для фільму
«Пірати Карібського
моря»Рис. В.13. Персонажі фільму
«Пірати Карібського моря»Рис. В.15. Джек
Горобець.
Образ.Рис. В.16. Елізабет Свонн
ОбразРис. В.17. Вілл Тернер
Образ.Рис. В.18. Капітан Гектор
Барбоса. Образ.

Додаток Г. Приклади дизайну одягу у форматі апсайклінг

Рис. Г.1. Скрін назви бренду та сторінки Instagram

Рис. Г.2. Приклад одягу

Рис. Г.3. Скрін назви бренду та сторінки Instagram

Рис. Г.4. Приклад одягу

Додаток Е. Демонстрація відтворення костюмів піратів у сучасній адаптації

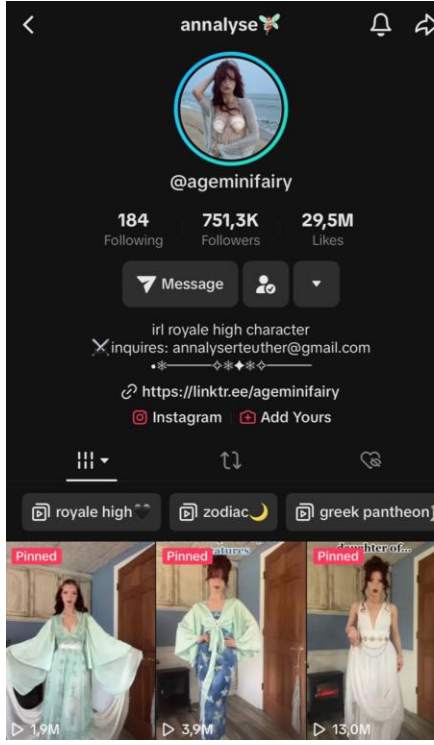

Рис. Е.1. Скрін дівчини блогерки та її образи

Додаток Ж. Артисти музикальної індустрії

Рис. Ж.1. Хонджун
із гурту «ATEEZ»

Рис. Ж.2. Гурт «SHINee»
Сценічні образи

Рис. Ж.3. Темін, гурт
«SHINee».
Сценічний образ

Рис. Ж.4. Гурт «TXT». Костюми

Рис. Ж.5. Йонджун,
гурт «ТХТ»,
образ в стилі гранж

Рис. Ж.6. Йонджун,
гурт «ТХТ»,

Рис. Ж.7. Хансе, соліст
ех-гурту VICTON

Рис. Ж.8. Гурт «Stray Kids». Атрибутика сцени

Рис. Ж.9. Гурт «Stray Kids» Сценічні костюми

Додаток К. Фешн блогери

Рис. К.1. Скрін із соціальних мереж Instagram.

Рис. К.2. Приклад образу

Рис. К.3. Скрін із соціальних мереж Instagram

Рис. К.4. Приклад образу

Додаток Л. Сертифікат учасника VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну».

СЕРТИФІКАТ

УЧАСНИКА

МОЖИНА ЗЛАТА

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

РЕКТОР
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ДИЗАЙНУ

ІВАН ГРИЩЕНКО

Додаток Н. Фото моделей, виконаних в матеріалі

Рис. Н.1. Колаж фото моделі 1 в матеріалі.

Рис. Н.2. Колаж фото моделі 2 в матеріалі.

Рис. Н.3. Колаж фото моделі 3 в матеріалі.